GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.
Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.
Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.
All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.
If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Universitetsbiblioteket

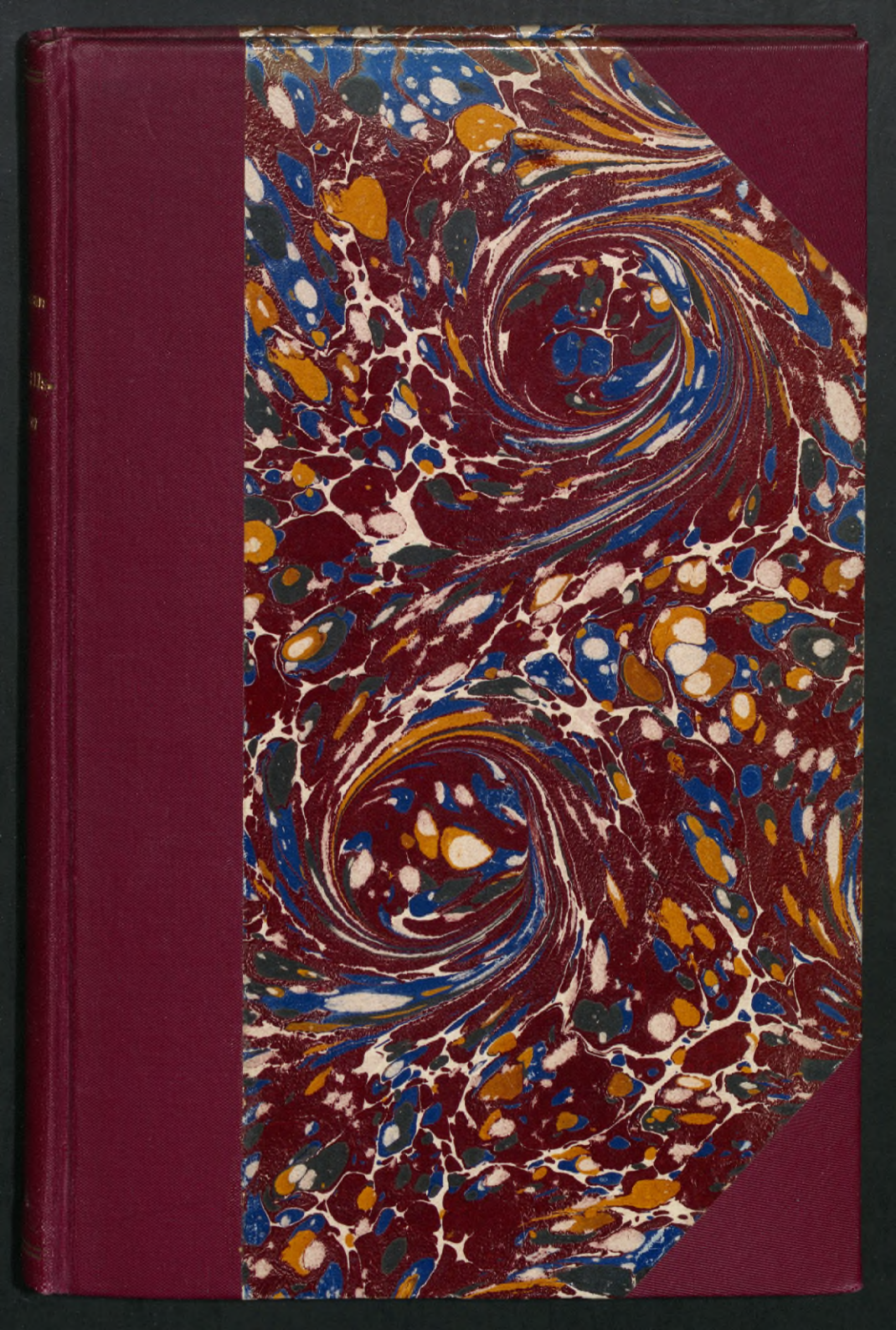

BIBLIOTEK · GÖTEBORGS · UNIVERSITETS

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.
Dram.

Litt. Sv. Dam.

Boisman, A. W.

Samhällsbilder

af

A. W. B******.

1894

Samhällsbilder

i

dramatisk form framställda

af

A. W. B******.

Boisman, A. W.

I.

Vår Ungdom

eller

Sport och Kärlek.

„Men själens verld är ej af mull och grus
Dess varelser, som ingen död förtär,
Ges skänka syner af ett högre ljus
— — — — — — — — — — —
Och vattna hjertats blommor, som förtvina
Och låta härjad hed i vårlig grönska skina“.

Byron, Childe Harold, IV, 5.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

Förord.

En icke yrkesförfattare borde väl i vår tid betänka sig två gånger innan han offentligen kommer fram med något, om också anonymt. Han borde bedja om ursäkt att han vågat skrifva något alls och än mer att han vågat låta trycka det.

Förf. är väl fullt medveten af allt detta, men han anser att —

— „En feghet blott
Är afstå från vår rätt att tänka fritt —
Den sista enda tillflykt som vi fått —
Min är den än“ —

och att trycka fritt också.

En annan sak är naturligtvis hvad läsaren och kritiken mena. I detta afseende kan förf. blott säga —

„Hvad skrifvet är, är skrifvet. — Bättre kräfs
Med skäl måhända“ —

men som ämnet i det nu publicerade lustspelet: sportmanin, ungdomens „slang“språk, den realistiska literaturen, badortslifvet m. m., torde vara ganska nytt och förut icke behandladt hos oss samt personerna äro tagna ur verkligheten, ehuru eljes dikt och sanning sammanväfts, så borde väl stycket icke sakna allt intresse, särdeles — till julen.

Om förevarande häfte skulle finna någon anklang, så vore meningen att under titeln „Samhällsbilder" må-hända publicera äfven skildringar af andra på något sätt framstående sidor af samhällslifvet, närmast — språk-striden.

Men meningen är icke att gifva till bästa några sociala dramer i den moderna riktningen. De sociala spörsmålen kräfva en vida allvarligare behandling.

Björman, A. W.

VÅR UNGDOM

ELLER

SPORT OCH KÄRLEK

LUSTSPEL I 5 AKTER

FULLBORDADT I MARS 1892

AF

A. W. B******.

ALLA RÄTTIGHETER FÖRBEHÅLLAS

HELSINGFORS
J. SIMELII ARFVINGARS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG
1894

Personerna:

Fru SPORTFELT, grossörska fyllig och maklig.
THORA, hennes dotter, blond, stor och duktig.
Fröken NIPPENSTEDT, mager, lång och knotig.
GERDA HOLK, hennes systerdotter, brunett, blek och späd.
KNIFBLAD, notarie i öfverrätten, kort, jovialisk, mustascher och pipskägg.
SPLINTBERG, vicehäradshöfding, lång, mager och rak.
GORM, magister, axelbred, blomstrande, duktig, undersätsig.
VIKING, student, rödhårig, mager, rörlig
RASK, d:o liten och vig
} sportkarlar.
EVA, i tjänst hos Sportfelts, stadsmässig och prydlig.
LOVISA, i tjenst hos fr. Nippenstedt, landtligt blomstrande.
En doktor, medelålders, välmående.
1:sta Badgästen, korpulent och fyllig.
2:dra Badgästen, mager och giktbruten.
En kypare.

Badgäster och folk.

Handlingen försiggår på åttatiotalet vid en småstadsbadort.

Vår Ungdom

eller

Sport och Kärlek.

Lustspel i 5 akter, fjärde akten indelad i tablåer.

FÖRSTA AKTEN.

Scenen: ett hvardagsrum hos Sportfelts.

FÖRSTA SCENEN.

Eva uppträder solo.

Kantänka! en sådan förskräcklig brådska den fröken har att få sin paddelkostym . . . Därför ska' jag nu springa till andra ändan af staden för att hemta den från sömmerskan, som sku' laga den. Liksom det stode för lifvet, om hon får den några minuter förr eller senare. „Spring, skynda dig", sa hon. „För jag ska' ut i kanot nu genast." Allt ska' göras på eviga minuten, kantänka. Men jag må väl få tid att ta' på mig duken och en smula titta mig i spegeln . . . *(ser sig i spegeln).*

ANDRA SCENEN.

Lovisa uppträder, **Eva**.

EVA *(ser sig om)*.

Åh, kors, ä' det du Lovisa? Hur mår du? När ha' ni kommit?... du och ditt herrskap, menar jag...

LOVISA.

Åh, tack bra... Vi ha' varit här länge... par veckor redan... Ja' sku' gå ut i sta'n lite' och ville bara titta hit in i förbifarten, när ja' hörde att ditt herrskap bodde i det här huset... Ja' kom hit in, när ja' int' träffa dig i köket... Har du mycke' att göra här?

EVA.

Jag har så fasligt mycke' bråk, ska' du veta, ja' får springa på ärender hela dagen lång... Här i sta'n ä' inte eljes heller någo' trefligt... de' fins ju inga kavaljerer, vet ja'... Och så denhär sta'n ser ut... bara kojor och en enda gata... der ko'na och menniskorna spatserar tillsammans... När vi kom hit, för en vecka se'n, tror jag, stod dom alla och gapa... Vi hade så förskräckligt mycket saker med oss, liksom vi sku' villa ställa till handel med gamla kläder eller sätta upp ett bosättningsmagasin... och allt de' der skräpe' sku' jag föra i land och packa ut... så att ja' ä' riktigt trött af det...

LOVISA.

Hva' ä' de' riktigt för ett herrskap, di här Sportfelts?... Di har ett så lustigt namn... så man kan spruta ut i grin... bara man hör det.

EVA.

Ja, nog ä' di ett lustigt herrskap också, de' ska' Gud veta . . . Di har alla någo' tokigt för sig . . . Herrn jagar vargar . . . frun fångar flugor hela dagen lång . . . äldsta sonen ä' jemt ute å reser . . . de andra pojkarna spela långtennis . . . med bollar, som dom slår med ett såll . . . och för resten har dom många andra spel, som dom alltid ska' släpa med sig . . . men si, tröken, hon har ändå mest för sig . . . om vintern skrinner hon skrinnsko, åker med sparkstötting och far på skidor . . . men bara marken blir bar så åker hon på velociped . . . grensle . . .

LOVISA.

Usch, de' va' ju fasligt . . . alldeles som en karlslok . . .så att hon liknar en bakvänd kamel . . .

EVA.

Ja, det må du säga . . . men nu har hon fått den tokigaste idén . . . knappast börjar det bli' sommar så ska' hon ut på vattnet i kanot . . . det gör hon der i storsta'n också . . . alltid i kanot . . .

LOVISA.

Hva' säger du . . . i karott? . . .

EVA.

Nej, kära du, det hörs, du har inte reda på sport det minsta . . .

LOVISA.

Hva' ä' de för sla', sport? Ä' de' nå' som man . . . spottar i . . . fy så'na ord, man täcks ju inte ta' dem i mun.

EVA.

Nej, si de' ä' när man reser i nå' som int' andra menniskor kan åka i . . . nå, ja, hon ska' fara ut i kanot . . . de' ä' en båt af tyg . . .

LOVISA.

Ha' man hört på maken! . . . kanske en påsa? . . . men den måst' ju sjunka, vet ja . . .

EVA

Nej, den ä' så lagad att den flyter . . . lång och spetsig och flatbottnad . . . spanklerad och målad . . . hvit som krita . . . och med ett stort hål på midten . . .

LOVISA.

Hi, hi, hi, . . . med stort hål i botten . . . de' va' en rolig båt . . . hur' hålls den då på vattnet? . . .

EVA.

Nej, de' hålet är opptill, förstår du . . . och der sitter dom med benena i . . . och paddlar.

LOVISA.

Och sprattlar, hi, hi, hi, . . . som grodor . . . då ä' de under om dom inte stjelper . . .

EVA.

Nej, då, dom paddlar med en åra, som dom turvis sticker i vattnet på ena sidan och fäktar i luften med på den andra . . . alldeles som den sku' va' vingen på en väderqvarn . . . medan dom sitter som i ett degtråg, som knappt hålls öfver vattnet . . .

LOVISA.

Kors, så'nt otyg . . . men dom blir ju våta som svampar . . . om de' går lite' sjö . . .

EVA.

Ja, de' bryr sig vår fröken sju om . . . och så hon ä' klädd se'n . . . i bara underkjolen . . . och en urringad lärftströja . . . med armarna halfnakna . . . och på hufvu' en så'n der pösmössa med tofs . . . och långa strumpor på benena, som syns nedanom kjolen . . .

LOVISA.

Kors! så'nt spektakel! . . . täcks hon visa sig sådär för herrarna?

EVA.

Jo, då, hon har alltid en herre med sig . . . som reser efter henne i en annan kanot . . . alldeles lika som hon . . . .

LOVISA.

Och så sprattlar dom tillsammans . . . fy då . . . .

EVA.

Jo, långa vägar . . . . ut till nå'n holme . . . . eller nå'n park . . . på tu man hand . . . och der stannar dom sedan . . . ensamma för sig . . .

LOVISA.

Nej, de' måtte ja' säga . . . tocke' gör inte vår fröken Gerda . . . hon bara sitter hemma och läser i romanböckerna . . . hon ä' så snäll och beske'lig . . . sku' inte hennes tant vara, den der fröken Nip-

penstedt. . . för si de' ä' då en riktig Ragata mot tjenstfolk. . . så sku' de' vara riktigt roligt att tjena der. . . men här står ja' och pratar. . . och ja' sku' gå och ta' några böcker åt fröken från lånbiblioteket. . . dom sitter hon se'n och läser dagen lång. . .

EVA.

Ja, och jag se'n. . . ja' ska' till sömmerskan efter frökens paddelkostym. . . nej, nu måste jag skynda mig. . . hon ska' ha' den i eftermiddag än, eljes får jag mig en skjuts. . . .

LOVISA.

Adjö! adjö!

EVA.

Må väl du. Kom snart tillbaka. *(De skynda ut.)*

TREDJE SCENEN.

Thora uppträder ensam.

Anfäkta, om den flickan skulle ta' benen på ryggen en smula. . . . Men jag är säker på att hon sölar under vägen och dröjer längre än nödigt är. . . . Det är ta' mig katten förargligt. . . kanske har hon träffat en bekant på gatan och pratar bort tiden. . . och jag som lofvat vara vid båthamnen klockan fyra . . . för att starta derifrån till Fjäderholmarne. . . med herr Rask. . . jag tycker så om att paddla i kanot. . . det är så friskt nöje. . . och utvecklar musklerna. . . och så påpasslig man får vara att inte kapseisa. . . och så gungar det så bekvämt framåt . . . alldeles som på ressorer. . . bara hon nu ville

skynda sig, så att jag kan sätta i väg... se'n skall det gå med så'nt fjong!... det vill jag lofva... att vattnet strittar från åran!...

(Fru Sportfelt inkommer med en flugfångare i handen, som hon viftar med åt alla sidor.)

THORA.

Kära mamma... jag väntar här med dödande otålighet på Eva, som inte kommer med min paddelkostym, som har varit hos sömmerskan för att lagas i ordning... den är så mycket kiligare än vanliga kläder.... Det är då sjutton, tretton! att hon inte kan skifva sig...

FRU SPORTFELT.

Olyckliga flicka!... skall du nu igen ut i kanot... dender eviga sporten... du tar lifvet af dig till slut... bryter nacken af dig... eller dränker dig... alldeles som den där olyckliga Lydia, som de togo upp stendöd från åbotten, liksom en sjöjungfru, alldeles insnärjd i sjögräs... men jag måste säga att jag hellre skulle se att du inte blefve en sjöjungfru... fastän du gör mig så mycket bråk, du bara kan.... Och så du lärt dig svära se'n... och begagna fula ord....

THORA.

Åh, för katten... kära mamma... det är ju ingen fara i verlden... jag förstår nog sköta en åra... nästan lika bra som en bössa... och så är ju herr Rask med... han kan hjelpa mig om det kniper!... och för resten förlorar jag inte hufvudknoppen så snart, jag heller!...

FRU SPORTFELT.

Ja, Gud nåde mig, det gör mig just bekymmer . . . att du är så mycket tillsammans med herr Rask . . . han kan nog vara en god sportsman . . . men eljes *är* han ingenting . . . och *har* ingenting. . . . Du vet mycket väl att jag har ett annat parti i kikarn för dig . . . häradshöfding Splintberg, som kommer hit till staden i dessa dagar . . . kanske i dag redan . . .

THORA.

Bästa mamma, det är inte brukligt att mödrar blanda sig i sådana saker . . . Låt det bli min ensak, hvem jag väljer . . . Så mycket kan jag ändå säga, att inte blir det Rask . . . han är för mycket pojkfnask ännu . . . just derför har jag valt hans sällskap . . . för att han inte generar mig det minsta . . . han är så flönig . . . att jag måste skratta för mig sjelf åt honom . . . Men för resten, hvad Splintberg beträffar så har han ännu inte kommit . . . låt mig för all del hålla min frihet så länge . . . åtminstone . . .

FRU SPORTFELT.

Jo, det är det du alltid säger . . . men jag tycker du tager för dig alldeles för mycket af den . . . Din far har alltid haft den principen, att lemna dig full frihet . . . din uppfostran har varit så förvänd . . . och så får man nu se följden . . . af att du anser hela lifvet för en sport . . .

THORA.

Unga flickor nuförtiden kunna inte få för stor frihet, ska' jag säga . . . de måste veta allt . . . stoppa

sin näsa i allt. . . så veta de ju akta sig för verldens snaror också. . . och rysliga fällor. . .

FRU SPORTFELT.

Ja, tyvärr, och falla ändå så ofta i dem. . . tror du näsan blir vackrare af att den stoppas i allt . . . Nej bara gröfre och fulare, det får man nog se hos våra unga damer. . . fy, att tala så. . . jag härdar inte ut. . . *(Går in i ett sidorum.)*

FJÄRDE SCENEN.

Thora. Gerda som uppträder med en bok i handen.

THORA.

Välkommen, min söta. . . Men nu har jag inte mycken tid att prata. . . Jag skall ut i kanot.

GERDA.

Jag är nöjd om du kan offra en stund åt mig . . . Jag skulle vara så i behof af medkänsla. . . De karlarne, de karlarne! de otäcka karlarne!. . .

THORA.

Nå, hvad ha' de nu gjort dig igen?

GERDA.

Jo, du vet jag är förlofvad med Arndt Gorm . . . Men huru behandlar han mig? Ah, de karlarne, de karlarne, de äro ännu svartare än de svartaste böcker skildra dem. Jag har just läst en bok, som gifvit mig mycket att tänka på. . .

THORA.

Du vet jag läser inte mycket böcker. . . knappt en enda om året. . . jag förstår mig inte mycket på

literatur och sådant der . . . Men de' säger jag, skulle en man behandla mig illa, så skulle jag vrida nacken af honom . . . helt enkelt . . . känn på mina armar . . . jag har tränat dem . . .

GERDA.

Ja, det kan *du* säga, bästa Thora, som hängifver dig åt sport . . . men den är inte gjord för min klena kroppsbyggnad. Hvad skall jag taga mig till om en man försummar mig? annat än tåla och lida . . .

THORA.

Men jag frågar dig ännu engång . . . hvad är det Arndt Gorm gjort dig? efter du är så uppskakad . . .

GERDA.

Gjort? . . . det skulle ännu behöfvas att han gjort mig någonting illa . . . något som han kunde få svara för . . . nej, det är små försummelser, hvardagliga nålstygn, som smärta djupare än en enda stor ogerning . . .

THORA.

Du talar i gåtor . . . du måste förklara dig närmare . . .

GERDA.

Jo, ser du fastän jag varit här redan i två veckor, så har jag icke enda gång kunnat i lugn och ro samtala med honom i allvarsamma frågor . . . du vet . . . om äktenskapet . . . om mannens förhållande till qvinnan . . . om sedlighetskrafvet . . . om mannens lif före äktenskapet . . . och om hundra andra spörsmål, som det står om i romanböckerna . . .

THORA.

Åh, det der vet man ju förut. . . hvad behöfver du tala med honom om de sakerna?. . . Det har jag reda på på mina fem fingrar. . . utan att ha' läst det i några böcker. . . Men hvad gör han efter han försummar dig?

GERDA.

Jo, han sysslar bara med sport. . . dagarna igenom. . . åker velociped. . . tränar sig till kapprodd och alla sådana der rysliga saker. . .

THORA.

Det är visst illa att han försummar dig. . . men litet frihet måste karlarne väl också få hafva. . . fastän de missbruka den gräsligt. . . det vete Gud!. . .

GERDA.

Ja, det må du säga,. . . jag kunde nog berätta gräsliga saker. . . men jag behåller dem för mig sjelf. . . du intresserar dig inte för dem. . . du som vet allt. . . åh, så du är lycklig!. . .

THORA.

Ja, det har du rätt i. . . jag känner *alla* deras snedsprång. . . Derför vet jag verkligen inte hvilken af dem jag skulle välja till man. . . Häradshöfding Splintberg. . . som intresserar sig för mig, efter hvad mamma säger. . . har jag sett så litet ännu. . . han kan ju vara nog så hygglig karl. . . men kanske är han inte efter mitt sinne. . . *(Eva visar sig med ett pakett.)* Se der kommer Eva med kostymen. . . nej nu kan du inte längre hålla mig till-

baka . . . nu flyger, nu skyndar jag att klä' om mig . . . och så kilar jag ut . . farväl . . .

GERDA.

Farväl . . . och jag skyndar till mina kära romaner . . der man ser det menskliga lifvet från dess rätta . . . kolsvarta sida . . . *(Går.)*

(Thora försvinner i ett sidorum.)

FEMTE SCENEN.

Fru Sportfelt uppträder med flugfångaren.

Jag undrar just huru hon skall spöka ut sig igen . . . För hvar dag är det något nytt . . . hon är som bäst derinne . . . och gör alldeles fasligt väsen . . . alldeles som en karl . . . än är det det ena som inte knäpper, än det andra . . . än skobanden, än lifstycket . . . det är ett rent spektakel . . . skulle jag i min ungdom gjort min mor ett sådant bråk, skulle jag fått se på annat . . . jag fick knappt gå ut och visa mig, af fruktan att mina kinder skulle få den altför vulgära högröda färgen . . . som nu anses som tecken på helsa och fägring . . . och att åka skridsko! . . . en sådan skam om man fallit ikull . . . nej, det var alldeles förbjudet . . . och nu åka fruntimmer tillochmed velociped och rida alldeles som karlar . . . det är förskräckligt . . . snart visa de sig väl i ridjacka och höga stöflar . . . aha, der fastnade igen en . . . fluga!

THORA *(visar sig i paddelkostym).*

Ser du, mamma, sådan är jag . . . är jag inte bra? . . . tycker du inte jag tar mig stilig ut? . . .

FRU SPORTFELT.

Herre du min skapare! . . . så du ser ut . . . alldeles som en cirkusdam . . . nej du får inte visa dig i staden på detder sättet . . . har du då inte någon försyn? . . . menniskorna skola ju skratta ut dig och peka finger åt dig . . .

THORA.

Det bryr jag mig sju om . . . denhär lilla kråkvinkeln, kan tänka . . . jag går genom hela staden . . . med åran på armen . . . det ser piffigt ut . . .

FRU SPORTFELT.

Med åran på armen! . . . herre jemine, du gör dig ju till ett åtlöje och spektakel . . . tänk om Splintberg skulle möta dig plötsligt i den kostymen . . . han skulle tänka att du blifvit splittergalen . . . han skulle uppgifva alla planer på giftermål . . . och resa sin väg . . . med det allra snaraste . . .

THORA.

Om han är en sådan kruka . . . så må han gärna resa dit pepparn växer . . . då kan jag gerna vara honom förutan . . . jag vill ha' en förnuftig man . . . som har litet mod i barmen och som kan våga ett litet nappatag med mig . . . om det gäller . . . eljes är det inte lifvadt alls . . .

FRU SPORTFELT.

Herre Gud så du talar . . . om i mina unga dagar någon pratat så der skulle de trott henne galen . . . Men hör du, jag förbjuder dig att visa dig i den kostymen ute i staden . . . hör du det . . . din

envisa flicka . . . jag måtte väl kunna få dig att lyda! . . .

THORA *(medlidsamt).*

Käraste mamma, huru skall du kunna förhindra mig att gå dit jag vill . . . se bara på mina armmuskler *(visar sina armar).*

FRU SPORTFELT.

Herre Gud, en så näsvis flicka, som visar sina armmuskler åt sin mamma . . . Har man hört på maken! . . .

THORA.

Adjö nu, lilla mamma . . . i afton ser du mig åter . . . sund och frisk . . . hel och välbehållen . . . adjö! *(Går.)*

FRU SPORTFELT *(skriker).*

Åh, hennes armmuskler . . . hjälp . . . jag svimmar . . . jag får dåndimpen . . . Gud bevare mig för hennes armmuskler! *(Går.)*

SJETTE SCENEN.

Eva uppträder ensam.

Herre Gud, jag kan knappt hålla mig längre . . . jag har en så färsk nyhet att berätta, alldeles färsk . . . hvar må frun nu vara? . . . hon har visst stängt in sig . . Herre Gud, hvad hon får lida för den frökens skull . . . som är så näsvis . . . må hon aldrig få någon man . . . hon skulle ju göra honom olycklig . . . bryta armar och ben af honom . . . men nej, nu måste jag se efter hvad frun gör . . . jag

knackar på *(knackar på dörren)* frun . . . frun . . . jag har någonting att berätta . . . frun . . . en stor nyhet!

FRU SPORTFELT *(kommer ut med näsduk för ögonen).*

Nå hvad är det nu? . . . Har det händt något?

EVA.

Jo, det har kommit en så fin herre till staden . . . han kom just gående här förbi . . . och lät sina kappsäckar följa efter på en droska . . .

FRU SPORTFELT.

Nå, det kommer flere herrar till denhär staden . . . hvad är det för underligt i det?

EVA.

Jo, men jag tror att det är den unga herren, som frun så ofta talat om de här dagarna . . .

FRU SPORTFELT.

Nå, känner du då hans namn?

EVA.

Jo, jag smög mig till droskan och såg efter på namnplåten . . . der stod Splintberg . . . vicehäradshöfding . . . jo så stod der.

FRU SPORTFELT.

Ah, det är han, det kan inte vara någon annan . . . och nu är Thora borta . . . tänk om han skulle komma hit på visit nu genast . . . ack, så här ser ut! . . . gör fort allt i ordning!

EVA.

Jo, jag skall minsann göra allt så städigt och ordentligt jag kan . . .

FRU SPORTFELT.

Kasta dender liggdynan i sängkammaren . . . ställ den där hvilstolen i knuten . . . tag bort öfverdraget från soffan . . .

EVA.

Ska' ske . . . på eviga minuten . . . *(låtsar vara mycket beskäftig).*

SJUNDE SCENEN.

Splintberg uppträder ensam. **Fru Sportfelt** och **Eva** rusa u

SPLINTBERG.

Jag skyndar hit det fortaste ja kan . . . finner alla dörrar öppna . . . men ingen synlig . . . Och så rusar folk i rummet af vid min åsyn . . . besynnerligt . . . högst besynnerligt . . . Det var frun i huset, henne känner jag nog igen . . . Men är hon här, min kärleks ljufva föremål? . . . Det ser inte så ut . . . åtminstone är det förb—dt osäkert och då är min visit förfelad . . . Jag sätter mig emellertid och väntar . . . *(sätter sig).*

ÅTTONDE SCENEN.

Fru Sportfelt uppträder. **Splintberg.**

FRU SPORTFELT.

Åh, ursäkta, bästa häradshöfding! God dag! *(De skaka hand.)* Det var roligt att se er här . . . Men

det råkar så att ni endast finner mig . . . Thora är utflugen . . . Det är den välsignade sporten som upptager hennes tankar helt och hållet . . . Ja, jag säger det, vi ha' gjort ett olyckligt val af badort . . . Här hör man bara talas om sport och om ingenting annat. Det tyckes riktigt vara en mötesplats för sportens idkare . . . Man är öfverallt i fara att bli öfverkörd af en velociped eller få en knuff med en åra i nacken . . . Det är riktigt förskräckligt! . . . Derför är det angenämt att det kommer annat folk hit också! Jag försäkrar, det är sådan brist på ungherrar, på verkliga kavaljerer . . . Af de der sportmänniskorna är det inte stor fröjd i sällskap . . . De stå bara med benen utspärrade och händerna i byxfickorna och gapa! . . . eller hoppa de omkring som fölungar! . . .

SPLINTBERG.

Min fru ni har alltför god tanke om mig . . . jag har kommit hit för att sköta min helsa här och vet ingalunda om jag så mycket kan deltaga i sällskapslifvet . . . dessutom är jag inte mycket dansant . . . Det är inte nobelt numera att dansa, hä, hä, hä, . . . det brukas inte der i hufvudstaden . . . det är så simpelt! . . .

FRU SPORTFELT.

Åh, bästa häradshöfding! . . . hvad är det ni säger? . . . Ni måste dansa! Det blir er pligt! Det fins så mycket unga damer här och ni kan inte låta dem alla sitta, när det är brunnsbal . . . och det inträffar regelbundet två gånger i veckan . . .

SPLINTBERG.

Ni har rätt, min fru, jag kan inte låta *alla* sitta, hä, hä, hä . . , jag är inte den, som flyger från den ena till den andra . . . min smak är af den solida sorten . . . jag håller mig helst till några få . . . och om jag får välja . . . allrahelst bara till . . . en . . .

FRU SPORTFELT.

Det gör ni rätt i . . . Jag tycker om solida herrar! . . . Men likväl kan man visa sig artig . . . mot alla . . . Man behöfver inte taga det så noga med hvarochen!

SPLINTBERG.

Jag är fullkomligt af er tanke, min fru, hä, hä, hä . . . man kan inte räcka till för alla . . . det är platt omöjligt, om också alla slåss om en . . . och så kan det bli farligt . . . man kunde få ångra sig . . . och jag har ännu aldrig ångrat någonting som jag gjort . . . nej aldrig . . .

FRU SPORTFELT.

Åh, hvad ni är lycklig, herr häradshöfding! . . . den som kunde säga detsamma om sig . . .

SPLINTBERG.

Ja, ser ni, min fru, jag har också alltid haft en sådan omensklig tur med mig, i allt hvad jag än företagit mig . . .

FRU SPORTFELT.

Kors! hvad ni säger!

NIONDE SCENEN.

Thora visar sig åter i paddelkostym. De förra.

FRU SPORTFELT.

Nå, Gud ske lof, Thora, att du är här tillbaka. Men . . . *(slår ihop händerna).*

THORA.

Jo, mamma, de andra hade hunnit resa ut redan och jag brydde mig inte om att paddla ensam . . . Usch, jag är så förtretad! . . .

FRU SPORTFELT.

Men Thora, du ser ju att här är en herre . . . häradshöfding Splintberg . . . huru kan du då visa dig i dender kostymen?

THORA.

Åh, det skulle nu göra någonting . . . Jag har gått genom hela staden i den . . .

FRU SPORTFELT *(otåligt).*

Men gör mig ändå till viljes . . . och byt om drägt . . .

THORA.

Nå efter du nödvändigt vill det. *(Går förtretad).*

SPLINTBERG.

Ack! Jag försäkrar, den kostymen är treflig! . . . Den sitter så ledigt och elegant . . . Jag såg fröken Högflykt i samma kostym sista året . . .

FRU SPORTFELT.

Men jag tycker inte om den alls . . . Herre Gud, så unga damer styra ut sig nuförtiden! . . . Det fins inte en så lätt kostym som de inte skulle taga på sig och det inför alla menniskor . . . Huru är det inte med gymnastikkostymen vid offentliga uppvisningar! Och förskräckligt att tänka, isynnerhet då det är simpromotion . . . Det är ju rent af gräsligt! Och ändå står det följande dagen i tidningarna huru de unga damerna togo sig ut i den lätta drägten . . . Och der äro de utsatta för allas blickar, utan att det ringaste genera sig. Hvad skall allt detta leda till? Måste inte sederna försämras, religionen gå under och hela samhället förgås . . . man ser tyvärr redan öfverallt tecknen på ett stundande allmänt förfall . . . verldens sista tider!

SPLINTBERG.

Men min fru, . . . frihet i allt det är tidens lösen . . . det tjenar till intet att spjerna mot udden . . . jag håller också på det gamla beprövade . . . men det hjelper ingenting . . . huru man än håller emot, verlden är nu engång så förderfvad . . .

FRU SPORTFELT.

Gud bevare mig för en sådan lösen, som de kalla det . . . en sådan frihet . . . derför sitter allt så löst nuförtiden, så det inte fins någon hållning eller stadga i det . . . Tacka vet jag forna tider . . . då visste man hvad man hade att hålla sig till . . . och hvad man gick klädd i . . .

SPLINTBERG.

Ha! ha! ha! Alldeles riktigt! Men man klädde sig också i mycket mera än det strängt taget behöfdes . . . fruntimmerna åtminstone . . . de sökte formligen dölja sina behag under en massa tyg och band och spetsar . . . men det är inte förnämt nu . . . ju mindre dess förnämare!

FRU SPORTFELT.

Just så . . . det behöfva inte herrarna beklaga sig öfver nuförtiden . . . att det fins för mycket kläder . . . allt är framlagdt som på presenterbricka! . . . snarare skulle man önska sig litet mera tyg här och der . . .

TIONDE SCENEN.

Thora inträder ånyo, omklädd, helsar stelt på Splintberg, sätter sig nästan med ryggen mot honom.

SPLINTBERG.

Åh, min fröken, det måste vara ofantligt angenämt att vistas på denhär orten . . . Jag har hört så mycket godt om den . . . Här skola finnas så vackra omgifningar . . . förtjusande utsigter . . . trefliga promenader . . . och hvilket herrligt klimat sedan . . . riktigt tempereradt! . . . inte för kallt och inte för varmt . . . Man är fullkomligt i skydd för blåsten . . . och marken torkar snart upp efter ett regn . . .

THORA.

Alldeles tvärtom, min herre . . . här är kalt och ödsligt och tråkigt . . . vi ha' haft regn hvareviga

dag och fuktigt öfverallt . . så det dryper! . . . Ni skulle göra bäst i att resa härifrån . . . det är mitt råd . . . så fort som möjligt! . . .

FRU SPORTFELT.

Men Thora! . . . hvad säger du? . . .

SPLINTBERG.

Och så helsobringande kur här är sedan! Redan luften botar folk . . . för att inte tala om baden . . . och . . . och gyttjan . . .

THORA.

Tvärtom . . . alldeles tvärtom! . . . Luften är så fasligt skarp! . . . om ni har minsta rheumatism . . . så stanna inte här . . . gyttjan hjelper er inte det ringaste . . . ni får gikten om ni stannar . . .

FRU SPORTFELT.

Men Thora! . . . betänk då hvad du pratar!

SPLINTBERG.

Men vill man inte vara ute . . . så har man ju sällskapslifvet . . . jag har hört att det är fashionabelt . . . att det fins trefligt folk . . .

THORA.

Möjligtvis, . . . men *jag* har inte sett någon som det skulle lönat mödan tala med . . . De äro riktigt afskräckande . . . res ni bara så fort ni kan! . . .

FRU SPORTFELT.

Men Thora . . . det kan du visst inte säga, du motsäger bara af oppositionslusta . . .

SPLINTBERG.

(För sig.) Det var tusan så hon är på dåligt humör . . . just en vacker situation för en älskare! . . . *(Högt.)* Mitt herrskap, jag ber om ursäkt, men jag har lofvat några bekanta att träffa dem i badparken . . . jag har äran rekommendera mig . . . *(stiger upp).*

THORA.

Låt inte genera er . . . jag ber . . .

FRU SPORTFELT.

Var god och glöm inte bort oss . . . Jag hoppas på snart återseende . . . Adjö!

(Splintberg bugar sig och går.)

FRU SPORTFELT.

Men olyckliga flicka! . . . Var det ett sätt att mottaga en herre som intresserar sig för en! Du får nog snart se följderna . . . att alla fly dig som en fågelskrämma . . . Du är nog oförbätterlig . . . och alla mina förmaningar äro förspilda på dig . . . I mina unga dagar kände man sig smickrad, om en ung man tilltalade en . . . man steg upp och neg *(niger)* och väntade tills han behagade sträcka fram sin hand att skakas . . . Men du sätter dig nästan med ryggen åt . . . och svarar med idel oartigheter . . . Jag riktigt skämdes på dina vägnar.

THORA.

Jag ville gifva honom en lektion, kära mamma . . . denhär Splintberg ser så sjelfkär och inbilsk och segerviss ut på förhand . . . liksom ingen kunde motstå honom, alldeles som de andra vicehäradshöfdin-

garna för resten . . . och så var jag verkligen förtretad . . . på dåligt humör . . . Jag är ju mild som en dufva eljes!

FRU SPORTFELT.

Just en skön dufva . . . det är intet skäl att låta en främmande umgälla det . . . men jag går min väg nu . . . jag talar ändå för döfva öron . . . jag behöfver nog hvila, minsann . . . *(går)*

ELFTE SCENEN.

Thora ensam.

Äsch! de der eviga moralpredikningarna! . . . Jag har lust att klä' om mig igen . . . och resa ut i kanot ensam . . . kanske blir jag gladare då . . . Ja, det gör jag . . .

(Rask inträder.)

Åh, se der är ni ändtligen . . . när jag kom till stranden . . . var ni redan borta . . . jag var riktigt ond på er . . .

RASK.

Jag ber tusen gånger om förlåtelse . . . de andra damerna voro så otåliga att komma i väg . . . men nu är jag återkommen . . . och står till er disposition, närhelst ni behagar . . .

THORA.

Det är bra . . . var god och vänta en smula . . . tills jag hinner klä' om mig . . . det går i en handvändning . . . *(skyndar ut).*

RASK.

Med störste nöje . . . Jag är förtjust att få följa er . . .

RASK *(ensam, sätter sig).*

Det är just det allra roligaste . . . att få vara på tumanhand med henne . . . f—n i det öfriga sällskapet . . . jag har riktigt tur i dag . . . måtte jag ha' samma flax alla dagar . . . jag skulle paddla efter henne till verldens ända . . . om jag finge . . . det är ändå en flicka som heter duga . . . inte en af de der lilje . . . stänglarna! . . . som inte hålla att se på . . . mindre att taga i . . .

Rid å.

ANDRA AKTEN.

Scenen: en samlingsal i brunnshuset; salen har dörrar på båda långsidorna.

FÖRSTA SCENEN.

Gorm, Viking, Rask och andra unga män församlade i sportkostymer.

GORM.

Ja det var ett vackert, ett imposant skådespel . . . Stränderna fulla med åskådare, tätt packade hufvud vid hufvud . . . alla byggnader flaggbeprydda . . . och derute på viken de smidiga roddbåtarna, som gledo likt pilar öfver vattnet . . . med sin raska besättning . . . i de hvit och blåa drägterna . . . Men så var det också ett herrligt rekord som vanns . . .

VIKING.

Hela sträckan på 6 minuter 39 och två femtedels sekunder . . . slog det förra rekordet med hela 4 sekunder . . . en ypperlig match! . . . eller misch-masch, hvad f—n det heter . . .

RASK.

Det var ta-mig-tusan inte något misch-masch! . . . utan det bästa rekordet ända hittills i roddspor-

tens annaler . . . det borde, ta mig f—n, blifva allmännare bekant . . . champion of the world . . . *(rådbråkar engelskan)* f—n i dender engelska rotvälskan . . . den låter som tjut och morrande! . . .

GORM.

Hvem var det som var stroke . . . på den båten som tog priset . . . spelte första fiolen . . . gaf tonen . . . .

VIKING.

Stråk eller stryk . . . det kan vara detsamma . . . men stryk gaf han . . . fastän det bara var en Pettersson . . . inte något synnerligt med namnet . . . men duktig karl . . . skötte sin sak bra . . . ypperlig träning . . . atletisk gestalt . . . inte bara skinn och ben som de der ynkryggarna . . . velocipedtramparena! . . .

RASK *(till Viking)*.

Låt bli att tala illa om dem . . . du ser just inte sjelf så bastant ut! . . . Summan af saken är den att det var god ledning och jemna raska årtag . . . „Aira“ kom två båtlängder före „Thyra“, fastän den startade senare . . . men den är också *smart* och väl bygd . . . som en välväxt flicka . . . rihtigt smäcker . . och smidig!

GORM.

Aha! vet nog hvem du har i tankarna . . . alltid Thora Sportfelt . . . inte så dålig liknelse . . . Men det måste jag säga ännu engång . . . det var ett briljant rekord . . . roddsporten öfvergår ändå all annan . . . nästa gång deltager jag också i täflingen

. . . Utvecklar alla musklerna jemnt. . . inte som velocipeden bara benen, som på en häst . . . jag måste också hålla mina armar i jemn öfning . . . hvar tusan äro mina lispundsvigter? *(tar fram vigterna och lyftar dem.)*

VIKING.

Ändå jernstafven . . . det är bara rekreation under mellantiderna *(svänger jernstafven)* jag håller på att träna mig till kapplöpningen . . . har redan förlorat fyra skålpund i vigt . . .

RASK.

Det synes nog på dig utan att du säger det . . . Men hvad f—n betyder *det?* Man kan förlora ända till ett lispund . . . Krympa ihop till bara benknotor! . . .

GORM.

Bli mager som en pertsticka . . . lätt som ett fjun . . . *(sjunger)* „som ett fjun så lätt är hvarje sportsman!“

VIKING.

Men snabbheten är väl också något värd . . . „snabbare än tanken ilar“ . . . kommer kroppen fram . . .

RASK.

Åhå, åhå! . . . då måtte dina tankar ila i bra långsamt tempo . . . men det är inte ovanligt hos sportsmän . . . ty det påstås att hjernan inte är vår starka sida . . . men du kommer väl ändå alltid med hufvudet förut . . . som är tankens säte . . . och kroppen bakefter . . . som svansen på en komet . . .

ifall du inte gör kullerbytta i luften . . . och kommer fram med benen förut som en luftseglare.

GORM.

Ja, kometer äro vi alla . . . oregelbundna kroppar med excentriska banor . . . vi sportkarlar åtminstone . . .

VIKING.

Det har du rätt i . . . några ila öfver vattnet . . . andra åter rulla fram på land . . . ännu andra genomsegla luften och några resa . . . till botten . . .

RASK.

Jo, till fiskarne . . . för att språka med dem . . . ha, ha, ha, . . . och oregelbundna kroppar äro vi också . . . några hafva benen längre än de borde vara . . . andra armarna . . . och en del öfverkroppen . . . alldeles som en bläckfisk . . . med endast armar utan några ben alls! . . .

GORM.

Ja, utom dem som få någon eller några af sina lemmar förkortade . . . alldeles som krokodiler . . . bara de kunde växa igen som deras . . .

VIKING.

Alldeles . . . alldeles . . . något ben bräckt eller en arm afbruten . . . armarne eller fötterna ur led . . . eller något nyckelben i tu . . . eller käften trubbig . . . som på en haj . . . som får vända sig på rygg . . . för att sluka . . .

RASK.

Eller ögonen igenmurade . . . eller öronen slokade . . . som på en hund som varit i slagsmål . . .

GORM.

Nå, nå, små saker bryr man sig inte om . . . bara inte skallen spricker . . . det skulle en smula minska tankeförmågan . . . men strunt i det för resten . . . bara inte båda benen få tagas af . . . det sku' hindra rörelseförmågan . . .

VIKING.

Eller om man får solstyng . . . och tvärt dimper ned . . . och stiger stendöd upp . . . så'nt har händt förut . . . eller ryggen går af . . . det vore hemskt . . . så att man finge sätta en lineal i stället! . . .

RASK.

Eller någon af en händelse skulle drifva en båtshake genom veka lifvet på en . . . det skulle bli ett lappande och lagande . . . för att få magen i skick igen . . .

GORM.

Ja, nog tror jag man då skulle hicka en smula . . . och reqvirera ett glas konjak . . .

VIKING.

Bara det skulle hållas i en . . . innan doktorn plåstrat om karlen . . .

RASK.

Det borde alltid finnas en doktor till hands . . . der det bedrifs någon sporttäflan . . . man vet inte hvad som kan hända . . . *(det knackar på)* stig in!

ANDRA SCENEN.

De förra. **Splintberg** uppträder.

GORM.

Åh, välkommen, gamle vän! Hvad har fört dig till denna undangömda vrå af verlden? . . . Denna stilla obetydliga badort, som undvikes af den fashionabla verlden . . . af alla dem som söka buller och bång . . . och önska draga en vinst på fåfängans marknad . . .

SPLINTBERG.

Jo, önskan att hemta helsa och krafter . . . att skölja af mig det juridiska dammet . . .

GORM.

Du ser medtagen ut . . . det der dammet måtte sitta tjockt, fingerstjockt på era lagparagrafer och i era protokollsluntor . . .

SPLINTBERG.

Det kan du lita på . . . stundom seklers dam . . . riktigt svartnadt af ålder . . som ser ut som en massa infusorier . . .

GORM.

. . . och som flyger upp och sätter sig i lungorna . . . Det är just snygt . . . fy tusan . . . då gör du f—dt rätt i att du i tid sköljer bort det, innan det angriper själen och gör den möglig . . . kanske alldeles kväfver den . . . Men jag måste presentera dig för mina kamrater . . . Viking och Rask . . . bra pojkar båda två . . . riktigt handfasta karlar *(de skaka hand med Splintberg, rätt eftertryckligt).*

SPLINTBERG.

(Afsides.) Fy tusan, de ämnade vrida min hand ur led med sin hjertlighet . . . *(Högt.)* Nå hvad är det man roar sig med här i staden? Jag förmodar nöjet är ganska vattenhaltigt . . . regelbundna tider . . . och inga extravaganser . . .

GORM.

Vi hängifva oss för det mesta åt den ädla sporten . . . både till vatten och lands . . . föra diet, men äta god och sund föda . . . dricka mest bara vatten . . . vältra oss ur det ena uppfriskande nöjet i det andra . . . taga ibland små nappatag med hvarandra i allsköns vänskap . . . och märka knappt tidens långsamma flykt, innan vi redan sjunka i Morfei armar . . . vi spara våra krafter för fosterlandet! Lefve fosterlandet!

ALLA *(upprepa).*

Lefve fosterlandet!

SPLINTBERG.

Det der är allt mycket bra . . . men jag . . . jag måste ha' stimulantier . . . toddy och punsch och likörer! det lifvar själen och stärker förståndet . . . eljes får materien öfvertaget . . . och dränker förnuftet . . . i bara fett . . .

GORM.

Det hörs . . . du är en af gamla skolan . . . från ett af civilisationens äldre tidsskeden . . . då homo ebriosus existerade och inte homo sapiens . . . nykterheten är en styggelse för er jurister . . .

SPLINTBERG.

Ja, f—n i nykterheten, inte är den i min smak . . . man får väl ha' rättighet att dra' sin spader . . . taga sig ett glas . . . och ni har ju unga flickor här så man kan få litet kurtis om kvällarne . . . det är min regim . . . kan inte hjelpas . . .

GORM.

Du är en vådlig karl . . . som ska' ha' kortspel, vin och flickor . . . nå, hvad den sista sorten beträffar, så har Gud nog välsignat oss med den varan . . . här har detta species församlat sig i stor myckenhet . . : gör ingenting om de äro lama . . . skelögda . . . höftsjuka . . . eller puckelryggiga . . . alla ha' de funnit vägen hit . . . och alla skola de ha' sig män . . . sista sommaren gifte sig två lama här . . . ett värdigt par!

SPLINTBERG.

Fy tusan . . . men det fins väl flickor här också utan deder onödiga försköningsmedlen . . . jag är säker på det . . .

VIKING.

Ja, det fins det visst. Riktigt fina flickor!

GORM.

(Afsides.) Låt honom tro att de alla äro lama och skelögda. *(Högt.)* Jag vet inte just att de äro något att se på . . . de flesta äro riktigt afrikanska nunor! . . .

RASK.

Åh nej, ingalunda . . . men den vackraste är visst Thora Sportfelt . . . det kan ingen bestrida . . .

SPLINTBERG.

(Afsides.) För tusan, det är just hon! *(Högt.)* Och ni känner henne!

RASK.

Huru skulle jag inte göra det? Vi paddla tillsammans hvarje dag . . . långa vägar . . . och hvila oss sedan på någon täck holme . . . der det fins yppig grönska . . . invid någon yfvig buske . . .

SPLINTBERG.

Paddla? *(Afsides.)* Död och pina! *(Högt.)* Och det är roligt!

RASK.

Ja, tusan så roligt . . . det kan inte finnas en trefligare flicka . . . Sådana former hon har! . . . Och en friskhet i alla hennes rörelser, ett klingande skratt som hörs vida omkring. Jag håller på att bli förtjust på allvar!

SPLINTBERG.

(Afsides.) Det är just vackert att låta slå sig ur brädet af en . . . akrobat. *(Högt.)* Gratulerar er till en så treflig bekantskap! Men hör på, kan ni inte inviga mig en smula i sportens hemligheter, mina herrar? Jag vet alls inte hvad jag skall företaga mig här hela dagen . . . för några bad ämnar jag inte ta' . . . jag tänker inte bli amfibie ännu . . . eller få mina nerver så känsliga som strängarna på en cittra . . .

GORM.

Ja, visserligen, kära bror . . . låt undervisa dig i sport . . . försök dig t. ex. på de här lispundsvig-

terna! Det går som en dans att handtera dem . . . de äro så behändiga som gummibollar . . .

VIKING.

Och jag rekommenderar jernstafven! . . . den ger den bästa gymnastik man kan tänka sig.

SPLINTBERG.

(Försöker lyfta en af lispundsvigterna.) Uh! för tusan, det knakar ju i hela kroppen! . . .

VIKING.

Var god och sväng denhär jernstafven så som jag gör . . . Jag försäkrar, den käns inte tyngre än en promenadkäpp . . .

SPLINTBERG.

(Försöker svänga jernstafven.) Nej, för f—n . . . det må knäfveln försöka *(stafven faller ur hans hand.)* Nej, jag tror jag vågar mig hellre på att paddla. *(Till Rask.)* Vill ni inte lära mig paddla?

RASK.

Ja, med största nöje . . . *(Afsides.)* Jag vågar slå vad om att karlen ramlar i vattnet ett dussin gånger minst . . . innan han lär sig konsten . . . *(högt)* det fins nog med paddelkanoter i båthuset . . .

SPLINTBERG.

Låt oss genast försöka . . . farväl, mina herrar! . . .

RASK.

Jag står till tjenst, adjö! *(De aflägsna sig.)*

GORM *(skrattar).*

Det var kostligt att se karlen försöka lyfta en af mina vigter. Han bar sig åt som en skräddare som tar i ett prässjärn! . . .

VIKING.

Och jag höll på att brista ut i gapskratt när inte ens jernstafven hölls i handen på honom . . . han handterade den som en symamsell tar i synålen . . . nätt och sirligt . . . men hvad skall man också vänta sig af en jurist . . en sådander luntslukare! *(Det knackar på dörren.)* Stig på! *(Lovisa inträder.)* Hvad skall hon ha', sötungen? *(Försöker nypa henne under hakan.)*

LOVISA.

Jo, jag har ett bref till magister Gorm . . . det behöfs inte svar . . . Här är det. *(Går.)*

GORM *(öppnar biljetten och läser).*

„Min käre Arndt! . . . Jag har förgäfves väntat i ett par dagar, att en tanke på mig måtte uppstå i ditt hjerta. Nu håller jag inte ut längre. Jag frågar dig om du helt och hållet glömt bort din

Gerda.

P. S. Jag kommer till brunnssalongen klockan ett."

Död och pina! Det är verkligen oförsvarligt af mig att pina min fästmö så der rysligt! Men hvad skall jag göra . . . jag kan ju inte jemt hänga henne i kjolarna heller . . . Hon säger att hon kommer klockan ett hit . . . Jag måste nödvändigt vara här då . . . Men *(ser på klockan)* den är bara litet öfver

tolf nu . . . vi hinna ännu kasta oss i sjön och taga ett bad . . . hvad säger du om det?

VIKING.

Ja, för all del, det skall bli skönt att i hafvets böljor tvaga sina domnade lemmar! *(De gå.)*

TREDJE SCENEN.

Gerda uppträder ensam, med några böcker under armen.

Kommer han, kommer han icke? Jag har af bara oro och längtan kommit hit tidigare än jag skref till honom att jag skulle vara här . . . Jag har varit så grannlaga att jag inte uttryckligen bedt honom komma. Jag har stält det i hans fria val . . . om han fortfarande vill försumma mig . . . eller godtgöra sitt fel . . . O, jag förtärs af oro och tvifvel! . . . *(Lovisa inkommer.)* Säg hur fann du honom? Hvad sade han? Hvad gjorde han?

LOVISA.

Åh, han var tillsammans med en bekant herre och pratade och skrattade . . .

GERDA *(för sig).*

Ack! han kunde prata och skratta, medan jag var upplöst i sorg och förtviflan! . . . *(till Lovisa)* Kanske sjöng han också en glad visa?

LOVISA.

Nej, det gjorde han ändå inte . . .

GERDA.

(För sig.) Det tröstar mig en smula . . . *(Till Lovisa.)* Men sade han ingenting då han fick biljetten?

LOVISA.

Nej, inte ett ord . . . fröken hade ju befallt mig inte invänta något svar . . .

GERDA.

Ja, det var ju sant! . . . Hör på, när du går hem så kan du just uträtta något för mig . . . Gå med dehär böckerna till lånbiblioteket och återställ dem . . . De äro: „Hvitmenade grifter“, „Svarta handen“, „Skuld och Straff“, „Den rysliga hemligheten“, „Kärlek och stryknin“. Men du skall hemta åt mig i stället: „Qvinnans list“, „Mannens skuld“, „Qvinnans rättigheter“, „En förolämpad maka“ och . . . vänta „En fästmans otrohet“. De stå alla upptecknade på denhär papperslappen. Tappa nu inte bort den.

LOVISA.

Nej, för ingen del. *(Afsides.)* Gud bevare, om de nu inte finnas qvar deder böckerna . . . de äro så lästa, att fruntimrena riktigt slåss om dem . . . så får jag springa efter andra . . . det tar aldrig slut på dem . . . jag skulle önska att hela lånbiblioteket måtte brinna upp . . . *(Går.)*

FJERDE SCENEN.

Fröken Nippenstedt uppträder.

GERDA.

Ack! kära tant, det var lyckligt att du kom . . . nu får jag någon att tala med i min ensamhet . . .

FRÖKEN NIPPENSTEDT.

Men kära barn, jag begriper inte hvarför du skall stänga in dig här . . . i dethär herrliga vädret

. . . när alla menniskor äro ute att promenera . . . brisen från hafvet käns så uppfriskande . . . det är ju rent af synd att inte begagna sig af den sköna luften . . . och så'na artiga kavaljerer det fins sedan . . . jag skulle sjelf ha lust att upplifva gamla minnen . . .

GERDA.

Jag väntar på Gorm . . . jag har stämt möte med honom här . . . nej inte precis stämt möte . . . det skulle min stolthet förbjuda mig . . . men jag har gifvit honom en vink . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Du har vinkat på honom! Fy att du inte skäms! En ung flicka som vinkar på en karl! Har man hört maken? Men i våra dagar är ingenting omöjligt . . .

GERDA.

Men hvad skall jag göra . . . när jag så längtar att få se honom . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Kors! så sentimentalt! . . . det kommer sig af den der olyckliga romanläsningen. Jag såg just att Lovisa bar bort en hel hög af de der eländiga böckerna . . . Jag har lust att förbjuda henne att gå efter några nya . . .

GERDA.

Då beröfvar du mig mitt enda nöje . . . att studera den realistiska literaturen i grund och botten . . . en ung flicka i våra dagar måste känna den . . . hon bör veta hur det går till i verlden . . . för att

inte . . . när hon kommer på egen hand . . . låta leda sig af den förste bäste . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Kors så du talar! . . . inte behöfver väl en ung flicka, för att vara sjelfständig ha' reda på alla oanständigheter som ske i verlden . . . och alldeles förlora sin tro på menniskorna . . . sin blygsamhetskänsla . . . kasta nu deder romangrillerna ur ditt hufvud för resten! . . . Om Gorm inte bryr sig om dig så låt honom löpa . . . det fins andra karlar här . . . långt mera framstående och trefliga . . . *(småktande)* jag var också en gång förlofvad *(stolt rätande på sig)* men jag expedierade honom så här *(gör en rörelse med foten)* när han visade lust att blifva en tyrann . . .

GERDA.

Det är just det jag inte kan . . . jag måste hålla fast vid honom . . . jag älskar honom allt för innerligt för att kunna bryta med honom . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Han skulle också mera bry sig om dig . . . ifall du vore som andra flickor . . . om du ömsom vore älskvärd och fjär . . . men att så der jemt och ständigt se bedröfvad ut och hänga läpp . . . det är inte under att han ledsnar på dig . . . att han försummar dig . . . man ska' alltid hålla karlarne i spänning och osäkerhet . . . det är den rätta taktiken . . . vara än varm än kall . . . så har jag också gjort i mina dagar . . .

GERDA.

Och ändå har du inte blifvit gift, kära tant.

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, ser du, för *han* var ett odjur . . . men jag skulle nog fått andra om jag velat . . .

GERDA *(gladt).*

Vänta, se der kommer han . . . jag ser honom genom fönstret . . . Ack, jag är så glad att jag knappt kan styra mig . . . Men jag får inte visa det . . . Jag måste skynda in i det der sidokabinettet . . . för att ajustera min klädsel . . . *(Går.)*

FEMTE SCENEN.

Gorm uppträder. De förra fr. föregående scen.

FR. NIPPENSTEDT.

Välkommen, herr magister . . . det var bra att ni kom . . . ni är så efterlängtad . . .

GORM.

Jag skyndade så fort jag kunde från badet . . . men jag ser icke till Gerda . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Hon är der i sidokabinettet . . . hon kommer väl strax fram derifrån . . . gör mig en tjenst . . . försök fördrifva deder romangrillerna från min systerdotters hufvud . . . banna henne om intet annat hjelper . . . läs lagen för henne . . . jag ger er mitt tillstånd . . . tag henne med er ut i fria luften . . . Det skall göra henne godt . . .

GORM.

Godt, jag skall försöka hvad jag kan . . . Men jag väntar mig sjelf förebråelser af henne . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Försvara er manligt . . . inlåt er inte på sentimentalt pjunk . . . det skall göra henne spak . . . jag öfverlemnar henne i ert beskydd så länge . . . jag måste gå att taga mitt föreskrifna förmiddagsbad . . . jag har redan försummat mig . . . *(går.)*

SJETTE SCENEN.

Gorm ensam.

Farväl! Det är bra att den gamla draken inte är närvarande . . . det skulle bara genera mig . . . *(Gerda inkommer med allvarsam uppsyn.)* Förlåt dyra Gerda . . . jag skulle längesedan . . .

GERDA.

Förlåta? Jag? som har så grundade skäl att beklaga mig . . . Har du inte i två hela dagar undandragit dig mitt sällskap . . . ströfvat långt borta ifrån mig.

GORM.

Ingalunda med afsigt . . . men för en kapprodd, som vi skola anställa efter några dagar, hade vi öfningar under en hel dag . . . och det var det som vållade . . .

GERDA.

Och du tycker att en dag är ingenting! . . . Den förekom mig som en evighet . . . Jag var i ständig oro för din skull . . . och du hade inte en tanke på mig . . .

GORM.

Det hade jag visst . . . jag har nog gjort mig samvetsförebråelser . . . men hvad mig beträffar så var det ju intet skäl att vara orolig . . . Vi voro ju flere tillsammans . . .

GERDA.

Intet skäl? Huru kan du säga så? Måste jag inte frukta att det kunde hända dig någonting, att din båt stjelpte, att du föll i vattnet och var i begrepp att drunkna . . . eller att du snafvade på en sten, föll och bröt ditt ben . . .

GORM.

Men jag är ju karl i alla fall, som måste veta hvad jag gör och huru jag beter mig . . . som måste kunna hjelpa mig sjelf ifall något skulle tillstöta . . . din fruktan är alltför öfverdrifven, kära vän . . .

GERDA.

Öfverdrifven? kan det inte lätt, då du intresserar dig för all slags sport, hända dig någonting . . . att du skadar dig illa . . . att du bryter något ben eller en arm eller kanske nacken . . . Men isynnerhet är jag rädd för ett så trolöst element som vattnet . . . kan du inte lofva mig att inte vidare idka sport på vattnet?

GORM.

Men tillsvidare har ju ingenting inträffat, som rättfärdigar dina farhågor . . . det vore ju löjligt . . . man skulle skratta åt mig . . .

GERDA.

Men det kan ju hända hvilken minut som helst . . . då är det redan för sent att bli försigtig . . . Gör mig till viljes kära vän . . . Jag är ju ändå den som menar det bäst med dig . . .

GORM.

Nå, nå, min älskade, jag skall tänka på saken . . . *(Afsides.)* Det skall tusan afsäga sig ett så ypperligt nöje! . . .

GERDA.

Tack, min vän . . . Men det var också annat jag ville tala med dig om . . . Min käre, huru är det med din moral? Jag måste veta det, innan vi gifta oss . . . det fordrar sedlighetskrafvet . . .

GORM.

Moral? Hvem bryr sig om den nuförtiden? Det är ett ord som börjar bli aflagdt. Nu talar man bara om fysik. Fråga hellre huru det står till med *den*. För det ä' *den* som *jag* sköter. Jag ger tusan i moralen . . . den kunde vara bra för tjugo år sedan . . . men nu är den alldeles uttröskad!

GERDA.

O, förskräckligt! Huru skall jag kunna sympatisera med en man, som talar så der lättsinnigt om allvarliga saker? Huru skall jag ställa min fråga för att du må förstå den? Hör du, Arndt, vill du alltid vara sann mot mig?

GORM.

Det vete tusan, jag tror jag blefve ganska odräglig då . . . man får lof att lägga band på sig ibland

tillochmed i goda vänners sällskap . . . motsatsen kallar man att vara lösgläfst . . . oborstad . . .

GERDA.

Kära vän, det var nu igen inte det jag mente, men jag vill att du skall berätta mig allt, hör du Arndt! Det får inte finnas någonting emellan oss . . . som jag inte har reda på . . . ett uppriktigt förtroende måste herrska oss emellan.

GORM.

Skall jag berätta allt för dig, ifrån födelsen allt intill denna dag? Vet du, det skulle bli en lång krönika! Tusan vet, om jag skulle gå i land med det. Och svära sedan på hvartenda ord! Nej pass, då kunde jag lätt begå mened. Det kunde ju alltid hända att något blefve borta som jag inte kunde påminna mig för tillfället . . . barnkammarhistorier . . . hvardagliga obetydligheter . . . alla förflugna tankar som man haft . . . men om man inte berättar dem så har man varit osann . . . Det kan jag omöjligt gå in på . . .

GERDA.

Du är ryslig . . . jag får ju inte höra ett enda allvarligt ord af dig . . . Men en sak kan du åtminstone säga mig . . . hvad tänker du om kvinnans rättigheter?

GORM.

Jo, att hon gerna må ha' dem, ifall hon kan ta' dem . . . men jag skulle inte råda dem att taga några rättigheter från *mig*, det säger jag *(visar knytnäfven.)*

GERDA *(skrattar).*

Nej, kära vän, det vill jag inte heller . . . du är ändå en präktig gosse . . . bara du mera skulle tro på tidens nya ideer . . .

GORM.

Tro mig, tidens nya ideer äro ofta blott lappar af gamla moralpredikanters nattmössor . . . medan maran rider dem om natten fundera de ut gamla saker, som de sedan utge för splitternya . . . och det fins nog folk som sedan ständigt upprepa dem . . . och flicka ihop åt sig nya nattmössor . . .

GERDA *(skrattar ånyo).*

Du är rolig, min vän . . . jag tycker ändå om dig bra mycket . . .

GORM.

Och jag skulle ge bra mycket, om du alltid vore lika glad, kära vän . . . låt deder förbannade böckerna fara . . . det är bara gökar som skrifva dem . . . smutsiga själar . . . glopar som borde ha' ris . . . cyniska och fräcka narrar, som tro att de kunna förbättra verlden med affall . . .

GERDA.

Herre Gud, du blir riktigt häftig . . . hvad ha de gjort dig . . . de äro ju ändå aktningsvärda menniskor . . .

GORM.

Gjort? Ha' de inte gjort tillräckligt när de gjort dig min vän melankolisk? Och huru många ha' de inte gjort sämre . . . i grund förderfvat med

sina verklighetsbilder. . . sköna bilder! bara afspeglingar af deder herrarnas egna grumliga själar. . .

GERDA.

Men tror du det någonsin kan skada att känna verkligheten?. . . är det inte den vi lefva och verka i. . . i den som vi skola söka komma till rätta. . . kunna vi låta bli att lära känna den?

GORM.

Javisst, om den verkligheten hör till undantagen. . . till hospitalen och dårhusen. . . Verlden är Gudskelof ingen slaskbrunn heller. . .

GERDA *(skrattar).*

Ha, ha, ha, du har alltid så bra liknelser. . . *(Fröken Nippenstedt uppträder.)* Kära tant, du ser oss åter tillsammans. . . försonade.

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, jag ser det till min glädje. Jag hörde dig tillochmed skratta. Det har du inte gjort på länge. *(Till Gorm).* Ni har lyckats bra, herr magister.

GERDA.

Det kommer jag att göra oftare hädanefter. . . ifall jag får behålla Arndt mera för min räkning. Inte sannt, Arndt, du öfverger mig inte mera?

GORM.

Nej, min älskade, det har aldrig varit min afsigt. . .

GERDA.

Kära tant, vi gå nu hem . . . och du följer med inte sannt, Arndt? så att vi riktigt få språka . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, låt oss gå, mittt herrskap . . .

GORM.

Ja, med förtjusning . . .

SJUNDE SCENEN.

Lovisa inträder.

GERDA.

Hvad, i all verlden är det, Lovisa? hvad har du att förkunna? du ser så blek och uppskrämd ut . . .

LOVISA.

Herre Gud, det är en som drunknat . . . alla menniskor springa ned till stranden . . . jag ville komma och säga till . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Min Gud, så de äro oförsigtiga med sin simning! Hvem kan det vara?

LOVISA.

De säga att det är en gosse som våga' sig för långt ut . . .

GERDA.

Huru glad är jag inte, Arndt, att jag har dig hos mig . . . Tänk om du nu varit ute . . . det skulle varit min död . . .

GORM.

Men jag måste skynda dit . . . kanske kan jag göra något till gossens räddning . . . jag är kunnig i sådant der . . .

GERDA.

Herre Gud, Arndt, du må nu inte riskera . . . jag släpper dig inte . . .

GORM.

Men jag måste . . . jag måste . . . *(sliter sig lös.)*

GERDA.

Herre Gud, han kastar sig i vattnet . . . hjelp, ta' fast honom! *(skyndar sig efter.)*

FR. NIPPENSTEDT.

Jag får också lof att springa . . . för att se efter hvad de taga sig till . . . ack, en sådan uppståndelse! Hela badorten är i rörelse . . .

(Man ser folk skynda öfver scenen.)

ÅTTONDE SCENEN.

Thora uppträder.

Säg mig, för Guds skull, hvad som händt!

FR. NIPPENSTEDT.

Min kära, Gerda och Arndt . . . ha sprungit ifrån mig . . . det är någon som drunknat . . . kanske de kasta sig i vattnet . . .

THORA.

Min Gud, det må inte vara Rask . . . jag har saknat honom hela dagen . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Jag vet inte alls . . . Låt oss skynda. *(De aflägsna sig hastigt).*

Rid å.

TREDJE AKTEN.

Scenen: badparken, öppen plats.

FÖRSTA SCENEN.

Knifblad uppträder, sätter pincenez på näsan.

KNIFBLAD.

Det måtte jag säga! Det är en f—dt fredlig ort dethär. Jag har knappt hört en katt jama engång, än mindre en hund skälla. F—n så idylliskt! Måtte vara ofantligt roligt att vistas här! Jag har lust att resa min väg härifrån. I går då jag kom med ångbåten . . . var nog hela sta'n nere och gapa . . . Men nu tyckas de vara som bortblåsta . . . Om jag stannar här en tid så lofvar jag ställa till ett f—dt trassel. Eljes blir det inte roligt alls . . . Men hvem är det som kommer i dendär underliga kostymen med åran öfver axeln? Han tyckes hafva en alldeles förskräcklig brådska . . .

ANDRA SCENEN.

Splintberg uppträder i sportkostym, skyndar framåt.

KNIFBLAD.

Hallå! Min herre. Hvem är ni? Spring då inte så förb—dt!

SPLINTBERG *(stannar plötsligt).*

Hvem f—n är då ni? som vågar . . .

KNIFBLAD.

Splintberg, har du blifvit splittergalen, det är ju jag, Knifblad . . . Hur tusan, är du här?

SPLINTBERG.

Ja visst, nog är jag här. Men när f—n har du kommit hit?

KNIFBLAD.

I går med ångbåten . . . som går som en padda för resten . . . Hela staden var nere vid landningsbryggan för att välkomna *mig* . . . en notabel resande *(skrattar).* Men huru tusan har du styrt ut dig såder löjligt? Midtemellan en akrobat och en cirkusclown . . .

SPLINTBERG.

Det är sportkostymen . . . kanotkostymen . . . vet jag . . . eller paddelkostymen, huru man nu skall kalla den!

KNIFBLAD.

Jaså, du drifver den våta sporten . . . alldeles solo med dig själf?

SPLINTBERG.

Nej tusan heller . . . i sällskap . . .

KNIFBLAD.

Med hvem då? Inte är det väl ett fruntimmer . . .

SPLINTBERG.

Ja, just med ett fruntimmer . . . med hvem eljes?

KNIFBLAD.

Men hvem är hon då? Jag får ju mjölka ur dig hvartendaste ord . . .

SPLINTBERG.

Thora Sportfelt heter hon . . . Men nu måste jag skynda mig i väg . . . jag kommer eljes för sent . . . farväl. *(Går.)*

TREDJE SCENEN.

Knifblad ensam, ser efter Splintberg.

Hå! hå! han springer ifrån mig . . . utan vidare förklaringar . . . det skall han få plikta för, så sannt jag heter Knifblad . . . Thora Sportfelt? . . . hvem tusan kan det vara? . . . aha, r . mins jag . . . det är en rik flicka från . . . Jaså, det är efter henne han paddlar så ifrigt . . . aha, nu förstår jag . . . der ligger knuten . . . Men jag skulle inte vara en riktig jurist, om jag inte försökte ställa honom ett krokben . . . jag hittar nog på något fanstyg . . . han är visst min kamrat . . . men strunt i kamratskapet . . . Det kommer åtminstone inte i fråga när det gäller kärlek . . . och inte annars heller, för resten . . .

FJERDE SCENEN.

Gorm uppträder med en hög velociped, också i sportkostym.

KNIFBLAD.

(För sig.) Hvad tusan! Här träffar man ju på idel gamla bekanta, fastän jag trodde mig komma till en vildtfrämmande ort . . . Men de hvarken se eller

höra här . . . *(ropar)* känner du inte igen mig, Gorm? . . . vi som så ofta pokulerat tillsammans . . . vid sångens toner och glasens klang . . .

GORM.

Åh, hvem ser jag? Gamla friskus Knifblad! Men tala inte om detder pokulerandet . . . jag är nykterist nu, ser du, dricker bara vatten . . .

KNIFBLAD.

Äh, fy f—n! Jag ser också vattnet tränga fram i pannan på dig . . .

GORM.

Men hvad har du kommit hit för? . . .

KNIFBLAD.

Det är också en fråga! Hvarför plägar man komma till en badort? Inte för att arbeta, skulle jag tro. Men ni tycks göra motsatsen här och arbeta i ert anletes svett . . . Du tänker väl begagna dender rysliga maskinen? Den ser ut som stegel och hjul . . .

GORM.

Ja, ser du, jag tänker försöka mig till lands nu, se'n jag inte mera får det till sjös . . .

KNIFBLAD.

Det är då lustigt! Hvem f—n kan förbjuda dig det?

GORM.

Jo, ser du, det är på det sättet, jag har en fästmö, som är mycket öm och känslig! Hon tycker

att jag kunde dränka mig . . . och hon har blifvit ytterligare uppskrämd af att en pojke häromdagen höll på att drunkna . . . som jag drog upp ur det våta elementet . . . och så har hon tagit det dyra och heliga löftet af mig . . . att framdeles idka sport bara till lands . . .

KNIFBLAD.

O du lydige fästman! Du får väl din belöning i sinom tid. Det måtte vara ljufligt att vara förlofvad med en öm och känslig qvinna . . . att på ett så rörande sätt bli bevarad för olycka . . . riktigt olycksfallsförsäkrad . . .

GORM.

Inte så alldeles oblandadt roligt, kan jag försäkra . . . Man får uppbära förebråelser också . . . höra moralpredikningar . . . både många och långa . . .

KNIFBLAD.

Det är inte mera än rätt och billigt . . . något för något . . . Men inte skulle jag ändå i ditt ställe tåla något sådant . . . jag skulle alltemellanåt afskaka de ljufva bojorna . . . Ni tycks här hvarenda en för resten hänga efter något fruntimmer . . . Nyss mötte jag Splintberg, som skyndade af alla krafter till ett rendez-vous . . .

GORM.

Ja, han försöker också blifva sportsman . . . Men det är fåfäng möda . . . han har naturen emot sig . . . det kan inte hjelpas . . .

KNIFBLAD.

Ja, en faslig brådska hade han att träffa ett fruntimmer . . .

GORM.

Jag vet, det måste vara Thora Sportfelt . . . som han är förtjust i . . . en duktig flicka för resten, som kunde taga tio Splintbergar i kragen . . .

KNIFBLAD.

Det der låter bra . . . sådana skola flickorna vara nuförtiden . . . den tid är längesedan förbi då de voro röda som rosor och spaka som lam . . . och inte vågade bruka sina muskler . . . rosor kunna de ha' på kinderna . . . men inte vara spaka . . . nej, för ingen del.

GORM.

Ja, gunås, de flesta äro ingalunda menlösa mera . . . de hafva nog sina meningar . . . och somliga kunna gifva eftertryck åt dem också . . . med musklerna . . .

KNIFBLAD.

Men du som är en stor och duktig karl . . . du borde väl inte låta en flicka linda dig kring sitt lillfinger . . . göra hvad som helst med dig . . .

GORM.

Det låter jag inte heller, ta' mig tusan . . . men nog äro de flickorna söta . . . och den sötaste bland dem alla är min fästmö Gerda . . . och ser du, vi stora och starka karlar äro godmodiga af oss . . . Herkules och Omphale, du vet . . . Simson och Delila . . .

KNIFBLAD.

Fy skäms, en karl skall vara argsint . . . en karl som vill vara modern . . . fin de siècle . . . men säg mig en sak . . . Splintberg har väl inte friat än? . . .

GORM.

Nej, jag tror han inte vågat sig på den saken . . . flickan är för manhaftig af sig . . . en annan Tora Borgarhjort . . . och dessutom . . .

KNIFBLAD.

Och hvad dessutom? . . . sjung ut . . . ni ä' så f—dt förbehållsamma af er här . . .

GORM.

Jo, det är en ung man bland mina vänner som slår för henne alldeles vildt . . . som alltid följer med henne på alla hennes kanotfärder . . . han heter Rask . . . du får se honom här alla dagar . . . han är inte buskablyg, minsann . . .

KNIFBLAD.

Ypperligt . . . nu vet jag tillräckligt . . . *(afsides)* jag har min lilla plan färdig . . . *(högt)* Jag måste nu gå att taga badsocieteten i litet närmare skärskådande . . . farväl . . .

GORM.

Ja, du finner dem alla på sjöverandan . . . der hänga de hela dagen i solbaddet . . . Men jag skulle längesedan bort vara på väg med velocipeden . . . adjö. *(De aflägsna sig hvar åt sitt håll.)*

FEMTE SCENEN.

Fru Sportfelt ensam.

Nu är jag ändå bra mycket lugnare då hon har häradshöfding Splintberg med sig . . . det är ändå en hygglig karl . . . inte en af deder akrobatgymnasterna . . . man vet aldrig hvilken minut de plötsligt ställa sig på hufvudet . . . eller begå någon dårskap . . . det är riktigt oanständigt så de åbäka sig i sina tätt åtsittande kostymer . . . oestetiskt i högsta grad . . . Och det der finner man passande att offentligen åse och gilla! . . . Fäder föra sina söner, mödrar sina döttrar till offentliga akrobatuppvisningar, der sådana der gymnaster af båda könen öppet visa både sig och sina konster . . . Nej, verlden har ändå blifvit bra mycket sämre än den var i mina unga dagar . . . Då existerade ännu ordning, ärbarhet och god sed . . . takt och god ton . . man hade sinne för det passande . . . Men nu är allt upp och nedvändt . . . takten har förvandlats till galopp och goda tonen till vildaste rapsodi . . . det är riktigt förskräckligt! Men . . . nu borde de ha' paddlat länge nog och komma hem till middagen . . . Jag tycker de dröja för länge . . . kanske äro de redan hemma . . . jag måste gå att se efter . . . *(Går.)*

SJETTE SCENEN.

Splintberg, Thora och **Rask** uppträda.

THORA.

Nej det var då för kostligt . . . hi, hi, hi . . . jag har inte på länge haft så roligt . . . riktigt skojigt . . .

RASK *(skrattar).*

Ja, det måste man säga . . . ha, ha, ha . . .

SPLINTBERG *(i olycklig ton).*

Ja, det är godt att skratta . . . men att hållas qvar i det otyget . . . och åter komma in . . . när man väl engång rullat ut och plumsat i vattnet . . .

THORA *(skrattar fortfarande).*

Ja, men jag kan inte hjelpa det . . . ni bar er alltför löjligt åt . . . alldeles som en groda i en dypöl . . . så rysligt korfvigt . . .

RASK *(flinar).*

Ja, alldeles som en markatta . . . som skall komma åt en kruka med sirap . . . den kör armen in i öppningen . . . fastnar i den . . . och stjelper slutligen hela kalaset . . .

SPLINTBERG.

Men jag förfor enligt alla konstens regler . . . tog tag i kanotens bakdel och försökte med ett djerft hopp få benen in i hålet . . .

THORA *(skrattar).*

Ja det var just det att ni hade teorin i hufvudet, men icke praktiken i benen, det var just det tassiga.

RASK *(skrattar hejdlöst).*

Det var just . . . ha, ha, ha, . . . det der djerfva hoppet som . . . hå, hå, hå . . . alltid misslyckades . . .

THORA.

Och så kunde ni inte hålla er rak i båten . . . utan satt der som en snedvriden lagparagraf . . . med

halsen utsträckt åt det håll dit ni stötte åran . . . alldeles som hi, hi, hi, en gås, . . . en skedgås! . . .

SPLINTBERG *(harmsen).*

Såg jag ut som en snedvriden lagparagraf? . . . det kunde jag ännu tåla . . . men som . . . en skedgås . . . nej . . . det går för långt . . . jag som trodde att jag hade en ledig hållning med tungan rätt i mun.

THORA *(försmädligt).*

Ni måtte väl redan ha' vridit och vrängt . . . på er tunga så mycket att den inte mera kan hållas rätt i mun . . . den har blifvit så barkad . . .

RASK *(flinar).*

Ja, det är nog det sannolikaste . . . ni får lof försöka en kur för er tunga . . . lite' sjukgymnastik . . . kanske lite' kall afrifning också skulle gagna . . . eller inpackning . . . ja, inpackning, det vore det bästa . . .

THORA.

Jo, på ett par månader minst . . . så att ni på hela tiden inte finge säga ett enda elakt ord . . . inte bruka några advokatknep . . . som jag hört att ni gör . . .

SPLINTBERG.

(Afsides). Det är då alldeles förb—dt! Att flickan skrattar åt mig, det kunde jag ännu tåla. Men att dender pojkslyngeln, glopen . . . dender akrobaten . . . *(högt till Rask)* hör nu min herre . . . har ni inte . . . försummar ni inte nu en dyrbar sporttimme? tänk hvilken förlust för er utbildning till *(afsides)* akrobat!

RASK.

Nej, min herre, jag brukar inte hålla långa repetitioner i . . . vattnet . . .

SPLINTBERG.

(Afsides.) Oförsynt! *(högt)* nej, men ändå, för öfningens skull . . .

RASK.

Nej, jag försäkrar, jag har praktiken i kroppen, inte bara i . . . käften.

SPLINTBERG *(uppfarande).*

Min herre! hvad säger ni?

RASK.

Ingenting . . . jag bara rörde läpparne . . . dref litet . . . läppgymnastik . . .

SPLINTBERG.

Jaså, ni vill påstå . . .

THORA.

Seså, seså, mina herrar, låt bli att komma i gräl, det är så fult . . . *(låtsar titta ut åt en väg och varseblifver något.)* Se, mina herrar, der är hela kavalkaden af bicyclister, som kommer här förbi! Man ser bara ett stort dammoln, som hvirflar upp i höjden . . .

SPLINTBERG.

Ja, verkligen, liksom en lång svans af dam! . . . alldeles som efter en oxhjord . . . ha . . . ha . . .

RASK.

Farväl mitt herrskap! Jag måste bort för att se hvart de ta' vägen . . . adjö! *(Går.)*

SJUNDE SCENEN.

Splintberg. Thora.

SPLINTBERG.

(Afsides.) Det var väl att den glopen lagade sig af, eljes skulle jag minsann visat honom . . . jag är nog manhaftig af mig . . . utom . . . i vattnet . . . *(högt)* Min fröken . . . dyra fröken . . .

THORA.

Jag tror . . . jag måste också . . . gå . . . *(sätter sig i rörelse.)*

SPLINTBERG *(sätter sig i rörelse).*

Nej . . . för all del, bästa fröken . . . stanna . . . jag har något att säga er . . . att bikta . . .

THORA *(en smula förvirrad).*

Nå, hvad skulle det vara? . . . säg det fort . . . jag har inte lång tid att höra er . . . jag måste . . .

SPLINTBERG *(med passion).*

Ack, min fröken, jag måste ändtligen yppa det, som jag länge burit i mitt hjerta . . . jag . . . jag älskar er ursinnigt . . . har alltid älskat er, allt sedan den första gången jag såg er . . . älskar er ännu . . . i trots af att ni skrattar åt mig . . . att ni gör er lustig öfver mig . . . det är endast och allenast för att se er . . . som jag kommit hit . . . till denhär tråkiga, obetydliga badorten . . . dit jag aldrig eljes skulle satt min fot . . . för er skull är det som jag sysslar med denhär odrägliga sporten, som jag aldrig förut tyckt om . . . aldrig vågat mig på . . . och gör mig löjlig i era ögon . . . säg, min dyraste

fröken, kan ni hålla af mig en smula? . . . jag vore öfverlycklig . . . om ni sade ja! . . .

THORA *(med någon osäkerhet i rösten).*

Nej, min bästa herre . . . inte nu åtminstone . . . Jag kunde älska en man, som vore mera bestämd . . . som hade mera karlatag i sig . . . som kunde ingifva mig lika mycken respekt, som sympati . . . med ett ord, jag kan inte göra hvad ni nu ber mig om . . . inte nu . . . men min vänskap kan jag erbjuda . . . om ni nöjer er med den . . .

SPLINTBERG.

O, min fröken hvilket kallt ord, vänskap, der man längtar efter kärlek . . . tillgifvenhet! det riktigt kyler mitt hjerta . . .

THORA.

Ja, då beklagar jag, min herre . . . men jag kan icke . . . kanske framdeles . . . någon gång i verlden . . .

SPLINTBERG.

O, bästa fröken, säg när ni kan det . . . ni sade nyss att ni inte kunde det nu . . . ack, hvad skall jag göra för att vinna er kärlek? Skall jag uträtta något stort för att vinna er fulla aktning? . . . jag vill göra hvad som helst . . . slåss med drakar . . . döda lejon . . . draga ut gadden på skorpioner . . .

THORA *(skrattar försmädligt).*

Ni menar säkert pappersdrakar . . . porslinslejon . . . spanska flugor . . . ty andra slag af de odjur ni nämnde finnas ej hos oss . . . så ni kan spara ert mod . . .

SPLINTBERG *(patetiskt)*.

Eller kanske skall jag såsom en af forntidens riddare bryta en lans för er? . . . Jag känner mod och lust hos mig till hvad som helst . . . att till häst spränga öfver hinder och vallgrafvar . . . kasta mig i det vildaste vattenfall för att rädda ert lif . . . störta ned för afgrundslika branter . . . och så upp igen för de stelaste fästningsmurar . . .

THORA *(rysande)*.

Huh! sådana hemska saker . . . låt hellre bli med sådant der rysligt . . . ni kunde bryta nacken af er med mindre . . . håll er hellre till jemna landsvägen . . . jag vill verkligen inte gifva anledning till någon förskräcklig olycka . . . som det skulle stå om i tidningarna . . . kanske i förening med mitt hela namn utsatt . . .

SPLINTBERG.

Åh, min fröken, . . . det kommer inte att vara nog för mig . . . jag kommer att göra värre än så! . . . farväl, min fröken . . . ni återser mig . . . antingen död eller . . . eller . . . lifslefvande . . . dränkt . . .

(Går.)

THORA *(förskräckt.)*.

Herre Gud, hvad sade han? Inte nog? . . . Värre än så? . . . Skulle jag gått för långt i obeveklighet! Om han gör sig någonting illa? . . . *(eftersinnande)* ha, ha, ha, han skämtade väl bara . . . sådant gör ingen nuförtiden af kärlek . . . lifslefvande dränkt . . . jo, det var bra! . . . han nämnde försigtigtvis ingenting om att kasta sig ned från fjerde våningen af ett

stenhus eller att lägga sig tvärs öfver jernvägsskenorna under ett frambrusande tåg . . . då skulle jag kanske trott honom . . . det skulle varit mera modernt . . .

ÅTTONDE SCENEN.

Fru Sportfelt uppträder.

FRU SPORTFELT.

Men Thora, hvar håller du hus? Tänker du inte komma till middagen i dag? . . .

THORA *(trött)*.

Ja, mamma, jag var just på väg . . . men inte är jag just hungrig ännu . . . och så spelar musiken än . . .

FRU SPORTFELT.

Men hvad betyder det? Jag såg Splintberg just nu. Han kom från dethär hållet och såg alldeles fasligt upprörd ut . . . han störtade bara förbi mig . . . och han som eljes är så artig . . . han helsade inte på mig ens . . . har något händt? . . . Har han talat med dig?

THORA *(förtretad)*.

Ja, det har han gjort! . . .

FRU SPORTFELT.

Nå, hvad talade han om?

THORA *(lika)*.

Men, mamma, du är då också så förfärligt nyfiken . . .

FRU SPORTFELT *(otåligt)*.

Men jag önskar veta det! Är du inte skyldig din mor uppriktighet? Eller kanske det är också en af deder moderna lärorna att man inte behöfver säga sin mor sanningen . . .

THORA *(med någon stolthet)*.

Jag har visst ingenting att dölja, kära mamma! . . . Efter du nödvändigt skall veta hvad han sade, så kan jag ju säga det . . . Han talade om sin kärlek . . . förstås . . . den äro de alltid så färdiga att komma fram med . . . och tro att de på ögonblicket skola bli bönhörda . . . när de äro som mest idiotiska . . .

FRU SPORTFELT.

Om sin kärlek till dig säkerligen? . . . Och hvad svarade du honom? . . . Jag önskar veta det . . .

THORA.

Ja, det kan du få veta, hjertans gerna . . . jag sade att jag inte kunde älska honom tillbaka . . . att jag inte kunde göra det riktigt . . . inte nu åtminstone . . . kanske efter ett sekel . . .

FRU SPORTFELT.

Du store Gud! Och det svaret kunde du gifva en så hygglig karl som Splintberg! Jag tror du är inte rätt vid dina sinnen . . . Ämnar du verkligen bli' gammalpiga . . . Eller är du kär i en af deder akrobaterna . . . deder clownerna . . . deder gymnasterna? . . . kanske i Rask . . . just en skön figur! . . . lika grofhuggen som en timmerstock! . . . och utan alla utsigter att komma sig fram i verlden . . .

THORA.

Nej, det är jag inte . . . men för resten är det en sak, som angår mig ensam . . . hvem jag behagar vara kär i eller icke . . . Jag undanber mig all obefogad inblandning . . . jag kommer alltid att tillbakavisa den . . .

FRU SPORTFELT.

Ja, det är det jag alltid sagt! . . . det är din besynnerliga uppfostran som är skulden till dina underliga ideer . . . Det skulle minsann varit mycket bättre om du inte fått någon uppfostran alls . . . huru ofta har jag inte sagt det åt din far att du gör dig till en åkerskrämma på gamla dagar . . . med dender förskräckliga sporten . . . du blir en qvinlig akrobat . . . en gardist i kjolar . . . en sådander som gör konststycken på en cirkus!

THORA.

Kära mamma, om du engång ville upphöra med dina eviga förebråelser! . . . de uträtta ändå ingenting . . . Jag bör ha' samma rättighet som hvarje annan fri menniska . . . att följa mina egna böjelser . . . att själf utvälja den jag skall gifta mig med . . .

FRU SPORTFELT.

Ja, det är just det moderna skriket . . . alla följa bara sina böjelser . . . och ingen förnuftets röst . . . alla rusa bara åstad efter sin egen näsa . . . och så går allt på tok till slut . . . Bevare mig för alla deder böjelserna . . . det vore absolut bättre utan böjelser . . . fruntimmer borde inte få ha' några böjelser! . . . det är bara otyg med dem! . . . Men det

är slut med de tiderna då barn hörde på sina föräldrar . . . nu höra de hellre på första bästa person de möta på gatan . . . ja, det är förfärligt . . . Uff! jag är så altererad . . . att jag går ifrån dig. *(Går.)*

THORA *(ensam)*.

Nu har mamma igen talat in sig i en häftig passion! . . . jag är lugn jag . . . i alla ödets skiften! . . . Men nog tycker jag ändå en liten smula synd om dender stackars Splintberg . . . Ur hans ord talade en uppriktig passion . . . och inte är han nu alldeles oäfven heller . . . bara han skulle vara liten smula mera karl! *(suckar)* Hå! hå! alltid fins det något fel på jordiska ting! . . . Men se, der kommer Gerda! . . . har hon igen några klagovisor att föredraga?

NIONDE SCENEN.

Gerda uppträder. **Thora.**

THORA.

Nå, hvad nu, du ser så förstörd ut?

GERDA *(förtviflad)*.

Å, det är förskräckligt! . . . Nyss var jag så lycklig . . . jag trodde att jag hade Arndts sällskap odeladt för mig allena . . . jag tog af honom det löftet att inte vidare utsätta sig för fara på vattnet . . . isynnerhet efter dender olyckshändelsen med pojken, som höll på att drunkna, hade jag blifvit så rädd . . . och jag bad honom att, om han inte alldeles kunde lemna dender välsignade sporten . . . så skulle

han hädanefter åtminstone öfva den bara till lands . . . der är det ändå mycket säkrare . . .

THORA *(otåligt)*.

Nå, och han har inte hållit sitt löfte? . . . det vore just så likt de karlarne! . . . de äro svaga . . . obeständiga . . . opålitliga . . .

GERDA.

Ja, det må du säga . . . Men Arndt . . . han är ändå olik de andra . . . se han *har* hållit sitt löfte . . . och jag är så stolt öfver det . . . Det visar ändå att jag har makt öfver honom . . . och det gläder mig ofantligt . . . Men *huru* har han hållit sitt löfte? . . . deri ligger just det bedröfliga . . .

THORA.

Nå, så berätta då . . . och jemra dig inte . . . huru har det gått till . . .

GERDA.

Jo, du skall få höra . . . Med några af sina förskräckliga kamrater kommer han öfverens . . . att göra en tur på velociped längs landsvägen . . . till . . . jag mins icke hvilken ort . . . långt borta härifrån . . . och så reser han af, kan du tänka dig, utan att med ett enda ord ha' underrättat mig . . . hör du . . . inte med ett enda ord! . . . Jag får först höra om färden af andra . . . du kan tänka dig min förtviflan . . . min sorg . . .

THORA *(skrattande)*.

Nå, är det inte vidare än det, så kan jag lätt trösta dig . . . de återvände just nyss . . . vi sågo

dem rusa af här förbi . . . så att dammet yrde om dem . . . riktigt sätta i väg som Jehu! . . .

GERDA.

Ack, om det skulle varit så väl! . . . att de återvändt . . . men de återkommo endast för att resa af åt motsatt håll . . . Gud vet hvart . . . in i obekanta öden . . . och ingen möjlighet att få veta hvart de tagit vägen . . .

THORA.

Nå, så komma de väl tillbaka . . . Men om han plågar dig så med att jemt resa ifrån dig . . . hvarför låter du inte honom löpa . . . ger honom korgen! . . .

GERDA.

Ge' korgen? . . . hvad tänker du på? . . . huru skulle jag våga det? . . . nej, det gör jag aldrig . . . blefve mig för svårt! . . . jag skulle inte kunna öfverlefva det! . . .

THORA.

Åh prat! inte det ringaste svårt . . . vet du hvad? . . . jag skall berätta dig något i förtroende . . . i djupaste förtroende . . . men du får inte omtala det för någon, hör du det? . . . inte för en enda . . . kom ihåg det! . . . vid min eviga ovänskap! . . .

GERDA.

Nej, nej, du känner mig ju . . . jag kan bevara en hemlighet . . . i mitt trogna bröst är den så säkert bevarad som i grafven! . . .

THORA *(glad)*.

Nå, så hör då, jag har sjelf just nyss gifvit korgen . . . afskedat en karl . . . tänk dig . . .

GERDA.

Hvem då, bästa Thora, jag dör af nyfikenhet!...

THORA.

Jo, Splintberg, häradshöfdingen... han var just här... på denna samma plats...

GERDA.

Åh, jag känner honom... den långa, magra! ... en af dedär många hundra vicehäradshöfdingarna!... Verkligen?... Ja, han har ju så ifrigt slagit för dig här... Men säg, huru gick det till?

THORA.

Ja, det skall jag berätta... medan vi gå att litet höra på musiken... innan vi gå hem till middagen... den har redan begynt... *(Man hör musik i fjerran.)* Och med detsamma kunna vi också fundera på ett sätt att göra din sjelfrådige fästman en smula spakare...

GERDA.

Ack, det kunde nog behöfvas... men korgen ger jag aldrig... nej aldrig... hellre dör jag!...

(De gå.)

TIONDE SCENEN.

Knifblad och **fröken Nippenstedt** uppträda, inkommande på scenen från en annan sida, än den Thora och Gerda nyss gått.

FR. NIPPENSTEDT.

Nu har ni haft tillfälle, bästa häradshöfding, att betrakta badsällskapet... hvad tycker ni om det?

KNIFBLAD.

Jag vet inte annat än att jag sett en massa fruntimmer af alla kulörer . . . och bland denna massa några enstaka herrar . . . liksom hummelstörar i en blomsterrabatt . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Men har ni inte bland mängden af fruntimmer funnit något älskvärdt ansigte, som ni särskildt fäst er vid . . . jag presenterade er ju för så många unga damer . . .

KNIFBLAD.

Bästa fröken, jag är så inbiten ungkarl att jag fruktar det intet ansigte, vore det än så fagert, skulle kunna göra intryck på mig . . . ifall det icke är förenadt med ett gyllene lockbete . . . som heter pengar . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Är ni så prosaisk? Nå ja, då kan jag visa er en flicka som också har detta företräde . . . Thora Sportfelt . . .

KNIFBLAD.

Jag har redan hört hennes namn nämnas af två personer . . . det tyckes vara med henne som med en egendom, hvilken är graverad af flere inteckningar, såsom vi jurister uttrycka oss . . . der kommer det an på hvem som har förmånsrätt . . . och efter hvad jag hört skall det redan finnas en lycklig . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Åh, hvad betyder en sådan småsak för en man med edra företräden? . . . ni borde kunna slå hvem som helst ur brädet, om ni blott vill . . .

KNIFBLAD.

Så oändligt smickrande ert omdöme än är om min person . . . så måste jag säga att jag i detta fall icke skulle vara så angelägen att slå någon ur brädet . . . för att få en fru som helt hastigt och lustigt kunde taga mig i kragen och slå mig *i* brädet så det brakar . . . om jag skulle råkat bete mig en smula sjelfsvåldigt . . . jag betackar mig . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Jaså, ni vill ha' en af de der blyga tärnorna, som säga ja och amen till allt . . . kanske skulle vi också kunna finna på en sådan här . . . men det vore synd om en så treflig karl som ni skulle förblifva ogift . . . jag vet nog att ni kan roa ett helt sällskap . . . ni kunde just företaga er att sätta litet lif i badsocieteten . . .

KNIFBLAD.

Jag ensam? . . . då borde jag ha lika stor styrka som en hydraulisk maskin . . . annars skulle det inte lyckas mig att höja stämningen, tror jag . . . ens några tum . . . så tung är den . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ni är elak . . . ni skulle alls icke behöfva anstränga er ensam . . . ni kunde få hjelp och understöd . . . af mig t. ex. . . . och ett antal unga damer och herrar . . . att sätta i gång ett sällskapsspektakel . . . ni har ju varit med om sådant förut . . .

KNIFBLAD.

Jag har varit med om många spektakel i mitt lif . . . derom är ingen fråga . . . men huruvida jag skulle ega förmåga att leda . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Åh, prat, bara ni försöker . . . jag skall nog arrangera det öfriga . . . seså det är afgjordt . . .

KNIFBLAD.

Huru skulle jag kunna motsätta mig en så nådig befallning? . . . när skola vi då börja?

FR. NIPPENSTEDT.

Så snart som möjligt . . . redan i morgon . . . jag har ett särskildt skäl att önska det . . . jag har nämligen en systerdotter, ur hvars hufvud jag ville fördrifva romangrillerna . . . och det skulle göras bäst genom att hon finge något annat att tänka på . . .

KNIFBLAD *(förvånad)*.

Åh, ni har en systerdotter . . . som har romangriller . . . då måste jag säga . . . att . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, och som jag gerna skulle rekommendera åt er . . . om hon icke vore förlofvad . . . mot min vilja för resten . . . men det kan nu inte ändras . . .

KNIFBLAD.

Verkligen? *(Afsides.)* Nå Gudskelof!

FR. NIPPENSTEDT.

Men nu måste jag gå hem till middagen . . . farväl så länge . . .

KNIFBLAD *(bugande sig)*.

Adjö, min fröken!

ELFTE SCENEN.

Knifblad solo.

Seså, nu skulle jag fått mig ett kinkigt uppdrag och nära nog en systerdotter med på halsen . . . Men se, hvem kommer der så nedslagen och med hängande hufvud . . . vid lagens alla balkar . . . det är Splintberg . . . *(ropar)*. ohoj, Splintberg . . . är det du?

SPLINTBERG *(ser förskrämd upp)*.

Ja, det är jag . . . och inte jag . . .

KNIFBLAD.

Men hvart tar du vägen och hvarför ser du så betryckt ut?

SPLINTBERG *(med graflik röst)*,

Jag går att dränka mig i sjön . . .

KNIFBLAD.

Hvad tusan tänker du på? . . . hvad har du för orsak . . . att begå sjelfmord i din ålders vår? . . .

SPLINTBERG *(lika)*.

Den kan jag inte yppa . . . den måste bli inhöljd i dunkel . . . psykologisk hemlighet för evigt . . .

KNIFBLAD.

Var förnuftig . . . kom och tag dig middagssupen . . . ät en läcker middag . . . och så taga vi ännu kaffe och likörer på . . . det skall nog förtaga dig alla mörka tankar . . .

SPLINTBERG *(vill gå)*.

Nej, låt mig gå . . . lifvet är odrägligt . . .

KNIFBLAD.

Är du tokig? *(drar honom i rocken)* följ med nu bara . . .

SPLINTBERG *(sliter sig lös).*

Nej, nej släpp mig! . . . allt är grådaskigt och smutsigt . . . som en postsäck!

KNIFBLAD.

Ja, det har du rätt i . . . och lika smutsigt göra också som posten . . . men man får lof att lefva ändå . . . *(tar åter tag i Splintberg).*

SPLINTBERG.

Nej, låt mig gå . . . lifvet är inte värdt en penni . . . *(rycker och rifver för att komma lös).*

KNIFBLAD.

(Drar honom med sig). Låt vara att det inte är värdt en sticka . . . men ändå måste man trotsa ödet . . . en skall visa sig morsk.

SPLINTBERG.

Hvad är ödet? . . . en galen käring . . . nej, nej, jag vill inte lefva *(vill slita sig lös).*

KNIFBLAD.

Äsch, prata inte dumheter . . . kom och tag middagssupen . . . den ruffar nog upp dig . . .

(De försvinna).

Ridå.

FJÄRDE AKTEN.

Indelad i två tablåer, men med samma scen: restaurationssalen i badparken. I restaurationssalen ser man långa dukade bord.

FÖRSTA TABLÅN.

FÖRSTA SCENEN.

Två badgäster sitta vid ena bordet, medan en **kypare** serverar dem.

1:STA BADGÄSTEN.

Gud bevare, sådant lebens här är idag! Allt är huller om buller, öfverallt ser man fjesk och stök och bråk. Det är bara här man får vara litet i fred . . . Det vore också tusan, om man inte sku' få äta sin frukost i lugn och ro!, . . Och hvarför är det som de ställa till allt dethär spektaklet? Jo, för att det råkar vara tio år sedan denhär badanstalten öppnades . . . Derför skall det firas jubelfest, kantänka . . . Derför är det som det flaggas och putsas och städas . . . alla gångarna i parken krattas ånäo . . . unga fruntimmer och herrar äro på ett fasligt bestyr med kostymer och arrangemanger . . . det öfvas och spelas och sjunges . . . det skall bli soiré med sällskapsspektakel i afton . . . och festpoeten bråkar sin hjerna med ett jubelfestpoem!

2:DRA BADGÄSTEN.

Ja, det säger jag, f—n ta' alla jubelfester! Andra må prata hvad de vilja, att jubelfester äro till att fira minnet af stora tilldragelser . . . att de förena folk i gemensam glädje . . . att de höja och lyfta sinnet högt öfver det hvardagliga . . . Jag påstår ändå och tänker försvara det påståendet . . . att jubelfester äro ett otyg . . . De gifva bara anledning till oordentligt lif . . . Man kommer bra litet ihåg den stora tilldragelsen . . . och tänker ytterst litet på den store mannen eller det ärofulla minnet . . . Hufvudsaken är att gifva en hel hop festtalare och festpoeter, festkantatskompositörer och festarrangörer tillfälle att visa sig vigtiga . . . att framhålla sin egen betydelse . . . att bevisa huru långt de hunnit framom den store döde . . . eller den naiva tidsålder då den stora tilldragelsen timade . . . Och för resten är allt bara ställdt på frosseri och dryckenskap . . . det skall afätas festmiddag med öfverflödigt ätande och drickande . . . det skall dricks skålar . . . dansas in på sena natten . . . och så supas igen in på morgonen . . . ja ungherrarna begagna hela dagen att skåla redan på förhand . . . innan festen alls begynt . . . så att de äro bra tillskålade när den börjar . . . mosiga i förtid . . . uppskrufvade till feststämning . . .

1:STA BADGÄSTEN.

Ja, det må du säga, det är bara fåfänga och liderlighet alltihop . . . alla ordentliga och hyggliga menniskor hafva bara olägenhet och besvär och skada

af detder festandet . . . man tvingas att frångå sina ordentliga vanor . . . och får ingenting på bestämd tid . . . Men hvad som mest förargar mig . . . är att badhuset stänges på visst klockslag . . . baderskorna skola naturligtvis också deltaga i fröjden . . . så att man inte kan få sitt bestämda antal bad på dagen . . . Jag som badar hela dagen . . . finner det högst oangenämt . . . ohelsosamt . . . riktigt oförsvarligt . . .

2:DRA BADGÄSTEN.

Men det förargligaste är ändå att man inte får vara i ro ens på sitt qvarter . . . När man ändtligen sökt och funnit hvilan på sitt rum . . . efter allt detder svirandet . . . och just ligger på sitt söta öra . . . och njuter af sin bästa sömn . . . då blir det ett fasligt spring i trapporna mot morgonsidan . . . Först komma ungmörna hem från dansen . . . de trippa sakta de . . . Men så stöfla ungherrarna upp från sitt försenade dryckesgille . . . utan att det ringaste bry sig om annat folk . . . det är bra om de inte skråla och svärja och ställa till kråckel och slagsmål . . . Ja, det är rent af olidligt för den som skall vara tidigt uppe följande morgon för att taga sitt uppfriskande morgonbad . . . såsom t. ex. fallet är med mig . . .

1:STA BADGÄSTEN.

Just precis så är det med mig också . . . Men månne det inte nu är tid att taga sin promenad i parken innan man går till sitt förmiddagsbad . . . så får man med detsamma se på deras arrangemanger för festen.

Ja, du har rätt, låt oss gå . . . Det skall göra mig godt . . . *(De stiga upp och aflägsna sig.)*
(Kyparen kommer och sätter fram nya kuvert och bär fram mat.)

ANDRA SCENEN.

Knifblad inkommer och sätter sig vid bordet.

Åh, hvad det skall smaka bra att äta! *(tar för sig.)* Det är riktigt märkvärdigt!. . . Jag har inte varit här mera än ett par dagar . . . och nu redan är det ett helt annat lif!. . . först så talade de bara om sina eviga bad och sitt välbefinnande och sina krämpor och attacker . . . och för resten också om den välsignade sporten i alla former . . . roddsport . . . ridsport . . . simsport . . . och hvad de allt heta' de der sätten att rådbråka sin kropp . . . men nu har det kommit litet intellektuelt lif med i spelet . . . vi ha' fått i gång ett litet sällskapsspektakel och sång och musik . . . andra har jag fått litet på krigsstämning . . . det blir ännu något trassel af. . . det vill jag lofva . . . Men så fruntimmerna springa efter mig . . . det är rent af ett spektakel . . . jag har med ens blifvit både aktör och regissör . . . i det der stycket de skola gifva i afton till förmån för baderskorna . . . jag har kommit hit för att få pusta ut litet och få mig en bit mat . . . vara i fred en stund för de välsignade flickorna . . . och medelålders fruntimmerna . . . de vilja rakt taga ner mig *(stiger upp och tar pincenez'n på sig)* men se der kommer Splintberg igen med en faslig brådska . . . häftigt gestikulerande . . . hvad kan han vilja?. . .

TREDJE SCENEN.

Splintberg kommer inrusande.

SPLINTBERG.

Sablar! Bomber och granater! Halsjern och handklofvar! Må f—n ta' den uslingen! . . . den akrobaten! den banditen! Jag skall ta' mig f—n visa honom! . . .

KNIFBLAD.

Hvad tusan är det du fäktar med armarna för? . . . Är du rosenrasande? . . . har du dille? ska' du inte sätta dig ner och få dig morgonsupen och en bit mat?

SPLINTBERG.

Nej, jag bryr mig inte om någon mat! . . . Men jag skall, ta' mig tusan, lära honom . . . den förbannade sportaren! . . . den djäfla sprutkannan . . . dender antilopen . . . vattuplaskaren . . .

KNIFBLAD.

Jag förstår inte ett ord af allt dethär . . . Hvem f—n är det du menar? du må inte bara fäkta emot inbillade väsenden . . . jag blir riktigt rädd för dig . . .

SPLINTBERG.

Det kan vara detsamma hvem det är . . . för resten kan jag också säga det . . . det är Rask eller Brask eller hvad f—n han må heta . . . dender ungtuppen . . . som går här och svansar . . .

KNIFBLAD.

(Afsides.) Aha, det blir något af . . . jag skall nog hjelpa till . . . bravo *(Högt.)* Nå, hvad tusan har han gjort dig? har han förtretat dig?

SPLINTBERG.

Gjort!... liksom en sådan der cirkusclown behöfde göra något!... Det är bara hans fysionomi som retar mig... och så är han mig öfverallt i vägen!...

KNIFBLAD.

Tapper karl! som söker gräl för ett svinaktigt ansigte!... Men det gör du rätt i... det är just den äkta tapperheten... det riktigt morska modet!

SPLINTBERG.

Ja, jag är på ett sådant humör... att jag skulle kunna göra hvad som helst... Jag känner ett sådant berserkaraseri... att jag skulle kunna utmana hela verlden... till tvekamp... i boxning ... eller brottning...

KNIFBLAD.

Du riktig skrämmer mig... inte är du eljes sådan... utom när du har dig en smula i näsan... eller i hatten som det heter... men nu är du ju alldeles nykter, vet jag... och bråkar ändå såder förfärligt...

SPLINTBERG.

Ja, men nu känner jag ett okufligt mod... bara det skulle hålla i sig... och inte dunsta bort ... förflyktigas...

KNIFBLAD.

Nå, det må du väl vara karl för... du är väl ingen pultron... ingen bränvinshjelte heller... hvars mod ligger i flaskan...

SPLINTBERG.

Nej, det skulle jag tro . . . Men hör på . . . kan du inte lära mig att boxa . . . något riktigt bra knep i brottning . . . någon riktigt satanisk fint . . . som skulle kunna vara mig till nytta . . . om jag skulle ha lust att ställa till slagsmål . . . eller om jag af en händelse skulle råka i slagsmål . . .

KNIFBLAD.

Nej, då får du allt vända dig till någon annan . . . till Gorm kanske . . . jag är en fredlig karl . . . Gå nu bara inte och ställ till något spektakel . . . inte nu genast åtminstone . . .

SPLINTBERG

Jag svarar för ingenting . . . farväl! *(rusar ut).*

KNIFBLAD *(ropar efter honom).*

Adjö! men hejda ditt mod för all del . . . lägg band på din tapperhet! *(för sig)* det måste hafva händt något . . . jag kan svära på det! . . . kanske har han fått korgen . . . det blir bra, det lofvar jag . . . jag skall visst inte förhindra att det blir något trassel af . . . Just det är roligt! . . . Men se der är Gorm . . . han ser så mystisk ut . . . den andra var rasande . . . besynnerligt . . .

FJERDE SCENEN.

Gorm uppträder. **Knifblad.**

KNIFBLAD.

Nå, hvad är det du går och funderar så djupsinnigt på? Är det någon alldeles ny sport du ämnar införa?

GORM *(uppfarande ur sina tankar).*

Ah, det är du . . . Hör på kan du säga mig, har du sett min fästmö Gerda?

KNIFBLAD.

Ha, ha, det var roligt . . . det måtte jag säga! Har hon sprungit ifrån dig kanske? . . . Det skulle för resten inte vara så underligt . . . ta' mig f—n jag sett en likgiltigare och kallare fästman!

GORM.

Huru så? . . . huru så? . . .

KNIFBLAD.

Jo, för du alltid bråkar med den välsignade sporten! Du hinner ju inte tänka på henne engång, än mindre vara i hennes sällskap . . . göra dig älskvärd såsom en fästman egnar och anstår . . .

GORM *(orolig).*

Åh jo, visst gör jag det . . . Men säg mig verkligen, har du inte sett till henne?

KNIFBLAD.

Egentligen borde jag inte säga det, för att plåga dig en smula . . . Men . . .

GORM.

Men hvad?

KNIFBLAD.

Men jag skall låta nåd gå för rätt . . . Jo, ser du, det är så att . . . vi ha' tagit henne ifrån dig . . . vi tyckte att du lika gerna kunde vara utan henne . . . och hon utan dig . . .

GORM.

Hvad vill det säga? Du pratar nonsens . . .

KNIFBLAD.

Nej, ingalunda, jag menar fullt allvar . . . tror du en jurist får skämta med allvarliga saker? Det-här är ett fall som hör under Giftermålsbalken, fjerde kapitlet, som handlar om skilnad i trolofningar . . . Der står in paragrapho qvinto: *(talar mycket fort)* „Kommer hat och bitterhet fästehjon emellan af andra *besynnerliga* orsaker, som ej kunnige voro, förrän fästning skedde, och vill den ene skiljas och den andre ej, döme då Rätten till skilnad. Finnas ej sådana orsaker;“ —

GORM *(afbrytande)*.

Äsch, stå inte der och rabbla upp dina juridiska knep och illfunder . . . jag vill inte höra deder dumheterna . . . Låt bli att ljuga . . . och kom fram med sanningen bara . . .

KNIFBLAD.

Nej, det är dagande sanning . . . tror du en jurist får ljuga? Ingalunda . . . ty det står tydligen i Rättegångsbalken . . . fjortonde kapitlet, in paragrapho octavo: „Skrifver någor eller talar inför rätta, det han vet ej sannt vara — varder han därom öfvertygad — böte —“. Ergo: en jurist får inte ljuga . . .

GORM.

Äsch . . . kommer du igen med dina balkar . . . jag skall, ta mig tusan, dänga dig med dina balkar i skallen . . . svara mig på min fråga . . . har ni gjort af med henne någonstädes? . . . och hvart?

KNIFBLAD.

Jo, det är just det vi gjort . . .

GORM.

Menniska är du tokig? Säg genast sanningen . . . eller ruskar jag om dig *(tar Knifblad i kragen).*

KNIFBLAD.

Nå, nå, jag skriker på hjelp . . . släpp mig . . .

GORM.

Jaså, du vill inte ro fram med sanningen . . . *(ruskar om honom ett tag)* jo, jo, sanningen är svår att få ur en advokat! . . . men lögner ha ni dussintals . . .

KNIFBLAD.

Nå, nå, jag säger bara du släpper mig lös . . . ni äro ena förskräckliga menniskor allesammans här . . . jo, ser du, vi ha' tagit din fästmö till medspelande i sällskapsspektaklet, der hon kommer att ha en sentimental roll . . . begriper du?

GORM.

Hvar spela de då? . . . hvar är hon?

KNIFBLAD.

Nej, min gosse, inte får du se henne nu. De ha' nu genast generalrepetition . . . och det är jag som är regissör . . . jag kan inte tillåta . . .

GORM.

Säg fort, hvar äro de . . . eljes . . . *(tar K. i strupen).*

KNIFBLAD.

Herre Gud, i brunnssalongen!

GORM *(löper bort)*.

Jag skall nog taga reda på henne . . .

KNIFBLAD.

Gud bevare mig för deder sportmenniskorna . . . De äro hårdhändta och argsinta . . . kunna rakt taga lifvet af en . . . Han var ju nära att strypa mig . . . Jag önskar dem benröta allesammans! . . . *(sätter sig)*.

FEMTE SCENEN.

Fröken Nippenstedt. Knifblad.

FR. NIPPENSTEDT.

Herre Gud, herr notarie, hvar håller ni hus? . . . Jag har sökt er öfverallt! . . . Jag är helt uppgifven af trötthet . . . kan knappast andas mera . . . Ni kan inte föreställa Er huru eftersökt Ni är! . . . Der äro alla församlade till generalrepetition . . . och kunna ingenting företaga . . . bara för att Ni saknas . . .

KNIFBLAD *(tillgjordt)*.

Är det möjligt? . . . Jag har aldrig kunnat drömma att min ringa person skulle vara af någon betydenhet . . . der det fins så många förmågor . . . för hvilka Ni min fröken . . . går i spetsen . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Seså, gör er inte till nu . . . Ni vet mycket bra att det är Ni som är oumbärlig . . . Jag, min stackare, kan ingenting göra . . . Det är Ni som skall lära dem att stå och gå och hålla och föra sig . . . Eljes misslyckas allting och vi få bara skam af det . . .

KNIFBLAD.

Oändligt smickrande i sanning . . . Men, som sagdt, jag har aldrig kunnat föreställa mig! . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Stå inte der och smickra er och föreställ er . . . utan kom fort bara . . . de vänta på er som på en anförare . . . en generaldirektör . . .

KNIFBLAD.

Åh jag springer . . . jag flyger! *(rusar åstad).*

FR. NIPPENSTEDT.

(Ropar efter Knifblad) Nå, nå, inte såder alldeles fort! . . . *(för sig)* Han skulle ändå kunnat bjuda mig armen . . . Herre Gud, så den karlen är liflig och intelligent och användbar till allt! . . . Jag skulle tillochmed ingenting hafva emot, om han . . . friade till mig . . . Intelligenta karlar, de gå ändå utanpå allt . . . *(går).*

Tablå.

Emellan första och andra tablån förflyta 10 timmar.

ANDRA TABLÅN.

Samma scen som i förra tablån. Man ser ett stort bord dukadt i midten. Tända ljus på bordet och en rykande bål. Omkring bordet sitta Knifblad, Splintberg, Gorm, Viking och Rask, men så att Splintberg och Rask kunna komma åt hvarandra. Dessutom andra ungherrar.

KNIFBLAD *(reser sig och höjer sitt glas).*

Seså, gubbar, nu skulle vi ha' festen undanstökad, hela programmet . . . konsert, sällskapspektakel

och dans! . . . Alla fruntimmerna äro hemskickade . . . de äro bara till besvär vid sådana här tillfällen . . . de äro orsaken och upphofvet till stelhet, ceremonier och krus och komplimanger . . . bort nu med detder skräpet . . . Nu ska' vi ha' det roligt . . . Nu ska' det supas! . . . F—n ta' alla badreglementen med diet och vattendrickning och bad! . . . Dem har jag åtminstone haft nog af . . . Man blir utvattnad, utkramad som en citron, all saft och merg försvinner ur en! . . . Nu kunna vi gerna slå oss lösa, när inga gamla tanter och käringar bevaka oss . . . och dricka must och merg i benen igen . . . Skål, gubbar! Låtom oss dricka tappert och inte spotta i glaset . . . till botten! *(Alla skåla och dricka och ropa hurra!)*

SPLINTBERG.

Ja, det har du rätt i bror . . . F—n ta' alla fruntimmer! . . . låtom oss supa! . . . det är det enda roliga här i verlden! . . . strunt i allt det öfriga . . . skål! *(Skålar och dricker.)*

KNIFBLAD *(till Splintberg)*.

Hå! hå! bror, har du gjort så dåliga erfarenheter? . . . Jag tyckte eljes förut att du hade god tur hos damerna . . . Men på senare tider har jag verkligen märkt att det börjar gå nedåt! . . . Du har länge sett melankolisk ut . . . inte var du såder mystisk förut . . .

SPLINTBERG *(far upp ur sina tankar)*

Händt? Ingenting har händt . . . Men, ser du, jag tycker ändå . . . *(dricker)* att ingenting går öfver ett godt glas!

GORM.

Ah, jag gissar det är derför att han ännu inte hunnit bli lika skicklig sportkarl som vi andra . . . Men det går inte på några veckor . . . inte engång månader . . . dertill behöfs årslång mödosam träning! . . .

VIKING.

Han har ju gjort så stora framsteg . . . det måste vara något annat . . . kanske att det just är ett fruntimmer som är skulden? . . . Cherchez la femme!

RASK.

Jo, si det tror jag med . . . ha, ha, ha . . .

SPLINTBERG *(rusar fram mot Rask).*

Jaså, ni tror det, gunstig junker . . . hvad är det ni behagar skratta åt? . . .

RASK.

Åh, åt ingenting alls . . . får jag inte skratta? . . . skall jag kanske gråta åt er?

SPLINTBERG *(liksom ville han rusa på).*

Hva'? . . . hva' sa'?

KNIFBLAD *(till Splintberg).*

Nå, nå, du skall inte vara såder förb—dt häftig af dig . . . dethär är ett gladt lag . . . der man inte får bli ond . . . *(till de andra)* Huru skulle det vara, gubbar, om vi toge en sång . . . en riktigt glad dryckesvisa . . . som skulle bringa oss alla på riktigt godt festhumör . . .

ALLA.

Ja, ja, låt oss sjunga. . . bravo. . . bravo. . .
(De stämma upp en dryckesvisa af Bellman eller Wadman. Alla sjunga, utom Splintberg, som ideligen dricker.)

KNIFBLAD *(sedan sången tystnat höjande sit glas).*

Skål, gubbar, skål på den visan!. . .

ALLA.

Ja, ja, skål och hurra! *(Alla skåla och dricka.)*

KNIFBLAD.

Se, den karlen, som skref denhär visan, han kunde supa. . . Och älska också!. . . Fruntimmer tycka inte om ängsliga karlar. . . hvarken i det ena eller andra. . . och inte i andra kraftprof heller. . . Hvad sade din fästmö, Gorm, då du stannade qvar och inte gick hem beskedligt?. . . Hon utgör ändå ett undantag. . . Hon höll väl fast dig i rockskörtet?. . . hängde sig fast vid din arm?. . . släpade efter dig en half kilometer eller så?. . .

GORM.

Nej, tusan heller, hon sade bara godnatt åt mig . . . och såg inte alls ängslig ut. . .

KNIFBLAD.

Nå, det var f—n. . . Det skulle jag inte trott henne om. . . då har den sentimentala rollen. . . som hon spelade i stycket, gjort sin verkan, och åstadkommit att hon finner öfverdrifven ängslighet löjlig. . .

GORM.

Kanske . . . kanske icke . . . men hon är en präktig flicka likafullt . . .

KNIFBLAD.

Ja, det bestrider jag inte . . . Men i stället har Thora Sportfelt aldrig hört till de ängsliga . . . hon har alltid tyckt om en manhaftig karl . . .

GORM.

Ja, det har hon visst gjort!

VIKING.

Det är då säkert! . . . som dynamit!

RASK.

Ta' mig tusan, det är dagande sanning . . . det har hon sagt så ofta . . . den som skall taga sig en sväng med henne skall ha duktiga näfvar . . .

KNIFBLAD.

Hennes skål . . . gubbar *(höjer sitt glas)*.

ALLA *(utom Splintberg, som stigit upp)*.

Ja, ja, Thora Sportfelts skål! . . . *(De dricka.)*

KNIFBLAD.

Nå, för tusan, Splintberg! . . . du dricker inte Thora Sportfelts skål. Du beundrar ju henne och har varit hennes kavaljer här hela tiden. Huru hänger det ihop?

SPLINTBERG *(dröjande)*.

Ja, naturligtvis . . . det vill säga . . . jag dricker nog hennes skål. *(Dricker.)*

KNIFBLAD.

Hvad tusan?... såder lamt!... du skall dricka den med förtjusning... Men för resten... jag tyckte hon såg tankfull ut i afton... mot sin vana ... alldeles som du själf...

GORM.

Ja, den observationen gjorde jag också...

VIKING.

Jag med... alldeles...

RASK.

Ni misstog er säkert... jag tyckte hon var lika glad som vanligt... kanske gladare...

SPLINTBERG.

Jaså, ni tyckte det, gunstig herre? Men jag såg just motsatsen... *(Afsides.)* Nu skall jag riktigt taga mod till mig.. *(Högt.)* Hon har väl insett... att vissa unga glopars sällskap, hvilka sätta en ära i att bruka benen... inte är så alldeles oblandadt roligt...

GORM *(reser sig).*

Hvad tusan är det han säger?... Unga glopar, som sätta en ära i att bruka benen... hvad tusan skall det betyda?... Är det oss han menar?

VIKING *(reser sig likaledes).*

Ja, jag tror det var ämnadt åt oss!

RASK *(uppstigande).*

Nej, mina herrar... det är bara mig han vill åt... det är mig uteslutande saken gäller... för

det Thora Sportfelt visat mig någon uppmärksamhet, så är han svartsjuk på mig . . . och vill hämnas på dethär sättet . . . med glåpord . . . en sådander lagparagraf! . . . en sådander bläcksugare! . . . en protokålsupare! . . . en byrågroda!

KNIFBLAD.

(Afsides.) Aha, det var sjukan! *(Högt.)* Dethär är en allvarsam sak, mina herrar . . . det har fälts sårande ord å båda sidor . . . både mot den siste ärade talaren och min kamrat Splintberg . . . jag anser att denhär saken inte kan slutas utan ett litet nappatag . . . der hvardera sidan visar sin skicklighet . . . för att godtgöra den lidna skymfen!

GORM, VIKING, *(på en gång)* KNIFBLAD *(sedan).*

Ja, det äro vi med om . . . Varen så goda och börja, gossar . . . men inte något slagsmål . . . bara en ärlig brottning.

RASK *(viker upp sina ärmar).*

Ja, må han komma bara! . . . inte är jag rädd! . . .

SPLINTBERG *(viker också upp ärmarna.)*

Inte jag heller . . . kom hit bara . . .

RASK *(närmar sig Splintberg).*

Jaså, efter det skall vara, så skall det vara . . . *(tar Splintberg om lifvet och denne följer exemplet. De brottas med omvexlande framgång, tills Rask får öfvertaget och i ett nu vräker i kull Splintberg, som i fallet drager Rask med sig till golfvet, der båda tumla om en stund).*

KNIFBLAD.

Bravo, gossar! Bra kämpadt! . . Du har visat mod, Splintberg . . . det är hufvudsaken . . . Stig nu upp bara, mina herrar och försona er!

ALLA *(på en gång).*

Bravo, bravo . . . Nu kan det vara slut!

(Rask reser sig.)

GORM *(plötsligt förskräckt).*

Hvad ser jag? . . . Splintberg blöder! . . . för tusan . . . hvad skall det betyda? . . .

VIKING.

Ja, för f—n, i handlofven!

RASK.

Det är inte mitt fel! . . . Det måste varit något på golfvet, som sårat honom . . . kanske en glasskärfva . . .

KNIFBLAD.

(Afsides.) Nu skall man skrämma upp dem litet . . . *(Högt.)* Dethär är en allvarsam sak . . . blodvite . . . fy f—n . . . den kan få följder . . . får inte förlikas . . . edsörebrott . . . urbota . . . tukthus eller fängelse allraminst . . . man får skicka efter läkarehjelp nu genast . . . *(ropar)* hallå, kypare!

KYPAREN.

Hva' befalls?

KNIFBLAD.

Jo, att ni genast lagar er af till doktorn . . . och ber honom komma hit . . . Och så skall ni skaffa hit vatten och en handduk . . . genast . . .

KYPAREN.

Ska' ske . . . strax . . . på eviga minuten.

(Aflägsnar sig.)

KNIFBLAD *(till Splintberg)*.

Nå, kära bror Splintberg, dethär var förb—dt ledsamt . . . huru känner du dig? . . . Du är en smula blek om nosen . . .

SPLINTBERG *(ynkligt)*.

Jag känner mig som om jag långsamt förblödde . . . liksom bloden strömmade ut ur den öppna pulsådern . . .

KNIFBLAD *(till de kringstående)*.

Jo, dethär är just vackert . . . pulsådern afskuren . . . ta' mig f—n, ingenting att skämta med . . . *(till Rask)* Det kan bli halsjern och handklofvar af denhär saken, ska' jag säga dig, Rask . . . du har trasslat in åt dig en alldeles förb—d härfva! . . . Det är bäst att du inte tar den saken lätt, som du brukar . . . Jag vet knappast huru du skall reda dig . . . dethär kan bli dråp, skall du veta . . . *(Kyparen hemtar vatten och handduk. Knifblad sköter om Splintberg).*

RASK *(ängsligt)*.

Jag försäkrar . . . jag är riktigt olycklig öfver det passerade . . . men det var inte mitt fel . . . jag kunde inte hjälpa det . . . jag tog honom bara om lifvet och tryckte litet till honom . . . så föll han . . . jag ställde inte krokben engång . . .

KNIFBLAD *(strängt)*.

Det var du som kastade i kull honom i alla fall . . . slog honom öfverända . . . Och det står tydligen i förordningen om dråp utan uppsåt att döda, in paragrapho tertio . . . „Den som genom uppsåtlig misshandel eller genom vållande, tillfogat

annan sådan kroppsskada att denne deraf ljutit döden, varde såsom baneman ansedd, ändå att döden ej var omedelbar följd“ . . .

RASK *(i klagande ton)*.

Uh! jag är en mördare . . . mandråpare . . . baneman! . . .

KNIFBLAD.

Och så ställer du krokben . . . Jaså, gunstig junker, det kan bli en förb—dt försvårande omständighet . . . jag ser dig redan med block om foten . . . och saken kan inte förlikas . . . ty det heter i Rättegångsbalken, tjugonde kapitlet, om förlikningar, klart och tydligt: „i brottmål må domare förlikning ej tillåta, der allmän förargelse skett, eller allmän frid å kropp, lif och gods bruten är“. Och ä' dethär inte allmän förargelse, så vet jag inte hvad det är . . . och fredsbrott är det också . . . du är en usel fredsbrytare, edsörebrytare . . . vet du hvad konungens edsöre vill säga?

RASK.

Uh! Det måtte vara något hemskt!

KNIFBLAD.

Ja, det är så hemskt att den som bryter det inte borde få andas mera . . . utan qväfvas på fläcken . . . sättas munkafle på honom . . . och dras till utan förskoning . . .

GORM *(träder fram)*.

(Till Knifblad). Nå, nå, skräm inte upp Rask mera än han redan är, den stackars gossen . . . Hvem kunde

nu också veta att der var något fanstyg på golfvet . . . Men ödet är obevekligt! . . . små orsaker, stora verkningar . . . orubblig naturlag!

VIKING.

Så är det att öfva kroppsliga idrotter på ett värdshus . . . börja sporttäflan bland glas och flaskor! . . . Och hvem var det som gaf upphof åt striden . . . anledning till brottningen? var det inte du Knifblad? . . . det är du som är anstiftaren . . . till denhär olyckan . . .

KNIFBLAD *(till Viking och Gorm).*

Jaså, ni vill hota mig . . . är det jag som är anstiftaren? . . . Jag säger er att ni inte heller kommer att gå fria . . . ni har stått bredvid och inte förhindrat olyckan . . . och för resten kommer dethär i tidningarna . . . det kommer att rubriceras: „Dråpet på restaurationen der och der" . . . der stå vi vackert och skylta . . . under öfverskrift: „Hemskt dåd" . . . riktigt med fetstil . . .

SPLINTBERG *(reser sig en smula).*

(Med svag röst.) Bästa bröder, jag önskar inte för min del att det blir någon sak af dethär . . . Men om jag förblöder, gör mig den tjensten att säga åt Thora att det är för henne jag dör . . . för henne jag drager min sista suck . . .

KNIFBLAD.

Ja, min gosse, det ska' jag göra . . . Men vi ska' hoppas att det inte går så långt . . . fastän dethär är ett förskräckligt dråpmål . . . att Rask undgår det förskräckliga ansvaret . . .

RASK.

(Till Splintberg.) Förlåt, bästa bror, det var ingalunda min mening . . . att tillfoga dig något ondt . . . jag skulle inte bort börja . . . men jag kunde inte hjälpa det . . . du utmanade mig så svårt . . . uh! jag usle mandråpare . . . fredsbrytare . . . illgerningsman! . . .

SPLINTBERG *(i klagande ton).*

Ja, jag förlåter dig . . . det var mitt fel alltsammans . . . min svartsjuka som vållade det . . .

KNIFBLAD.

Tala inte så mycket, bästa bror, det kunde ansträngа dig . . .

GORM.

Var försäkrad om min djupa medkänsla . . . om jag kunnat ana detta . . . skulle jag afstyrkt striden . . .

VIKING.

Ja, jag också . . . var säker på det . . .

SPLINTBERG *(sentimentalt).*

Men glöm inte att berätta åt Thora huru det gick till . . .

GORM *och* VIKING.

Nej, det skola vi inte glömma . . .

(Doktorn inträder).

KNIFBLAD.

Se der hafva vi doktorn . . . gudskelof . . . Herr doktor, var god och undersök min vän, Splintbergs, sår . . . om det är någonting farligt . . .

DOKTORN.

Ja, det skall jag genast säga . . . Låt mig få se det bara. *(Undersöker med uppmärksamhet såret).* Mina herrar, dethär är en sak som kunnat bli mycket farlig . . . en glasskärfva eller något annat hvasst föremål har varit nära att afskära pulsådern . . . men i sjelfva verket åstadkommit endast et ofarligt sår, som snart är läkt . . Jag skall blott förbinda det . . . och så kan ni vara lugna . . . Men armen måste en tid bäras i förband. *(Begynner lägga förbandet på armen).*

KNIFBLAD.

Hurra, gossar . . . Splintberg får lefva!

GORM.

Nå, det var då roligt . . . han är återkallad till lifvet . . . återskänkt åt verlden . . .

VIKING.

Och vi äro befriade från onödig fruktan.

RASK.

Ja, och mest jag, som närapå skulle blifvit en mandråpare . . . som med njugg nöd sluppit undan tukthuset . . . vatten och bröd . . . fångkost . . . mörk cell . . . hu!

SPLINTBERG.

Inte minst glad är *jag* . . . det skulle blifvit tusan så trist att gå till skuggorna i förtid . . . Nu kan jag ännu möjligen vinna mitt mål . . . Och jag har visat mod . . .

KNIFBLAD.

Ja, det kunna vi intyga . . . Det kan du få skriftligt . . . det ska' jag svära på med tu finger å bok . . .

GORM *(till Knifblad),*

Men så har du också kunnat skrämma opp oss, Knifblad . . . Det borde du ha' särskildt för, din spjufver . . . din elaka skämtare . . .

KNIFBLAD.

Nå, men för tusan . . . saken såg ju också alldeles förb—dt hemsk ut . . . jag trodde verkligen själf . . .

GORM.

Det betviflar jag starkt att du själf trodde allt hvad du sade . . . Men nu skola vi glömma allt det der och dricka en skål till botten på den lyckliga utgången . . . Skål, Splintberg, du skall få riklig ersättning för sveda och värk! . . .

SPLINTBERG *(som uppträder med högra armen i band).*

Med nöje tömmer jag denhär skålen . . . jag skulle kanske snart fått supa bara vatten i jordens sköte . . . utan bröd ens! . . .

VIKING.

Och med våld blifvit tvungen att bli nykterist, ett förfärligt straff! . . .

GORM.

Ja, det skulle väl för honom varit det värsta i den andra verlden . . . ha, ha, ha . . .

KNIGBLAD.

Hör nu gubbar . . . Splintberg och Rask måste dricka försoningsskål och skaka hand med hvarandra . . . till tecken på förlikning . . .

GORM och VIKING.

Ja, ja, naturligtvis.

SPLINTBERG.

Här är min broderligt framsträckta hand . . . *(sträcker fram handen).*

RASK *(tager Splintbergs hand och skakar den).*

Tack! . . . Och nu skola vi skåla . . . och tömma denhär bägaren till botten *(de dricka)* supa inpå morgonen . . . ända till första hanegället . . . vi gå inte hem förrän fem på morgonen! Skål gubbar . . . *(Alla skåla).*

GORM.

Mina herrar, i denna högtidliga stund är det lämpligt . . . att hålla ett för tillfället afpassadt tal . . . och jag ber derför få säga några ord . . .

ALLA.

Låt höra . . . låt höra! . . .

GORM.

Vi hafva just nyss, mina herrar . . . bevittnat en brottningskamp mellan två kamrater och vänner . . . den erbjöd ett uppfriskande skådespel . . . brottningen, mina herrar, var våra förfäders mest omtyckta tidsfördrif . . de hade två sätt att brottas . . . med ryggtag och tag kring lifvet . . . det förra pröfvade

mera armstyrkan . . . det senare vigheten . . . det var det senare sättet, fruktar jag, som Rask använde . . .

KNIFBLAD.

Åt fanders med våra förfäder! . . . de voro ena bestar att hugga och slå oförsigtigt!

ALLA ÖFRIGA.

Nej, lefve förfädren! . . . lefve de! Hurra!

Rid å.

FEMTE AKTEN.

Scenen föreställer platsen framför badhuset, som är prydt med flaggor och girlander.

FÖRSTA SCENEN.

Lovisa. Eva mötas.

EVA.

Nå, god dag . . . har du hört något så rysligt?

LOVISA.

God dag . . . nej, hvad *är* det då?

EVA.

Jo, som deder herrarne haft för sig i natt.

LOVISA.

Nå, så berätta då . . . hvar ha' de varit?

EVA.

Ja, de ha' slajdas . . . allesammans . . . och en har dom varit nära att slå ihjäl . . .

LOVISA.

Herre Gud, så rysligt . . . och hvem var det då, som de slo'? . . .

EVA.

Jo, det var den herrn, som slår för vår fröken . . . Thora . . .

LOVISA.

Han, häradshöfding Splintberg . . . dender magra, långa.

EVA.

Ja, just han . . . och han blef slajin så att blodet flöt riktigt i strömmar . . . och dom fick kalla på doktorn.

LOVISA.

Och hva' sa' doktorn?

EVA.

Jo, att de' va' rysligt farligt . . . att de' sto' för lifvet . . .

LOVISA.

Och hva' gör han nu . . . den stackars häradshöfdingen? . . .

EVA.

Jo, dom säger att han får ligga många måna'r . . . riktigt mellan lakan . . .

LOVISA.

De' va' ju förskräckligt . . . Di borde riktigt få sig di herrarne . . . Di ä' ju ena riktiga odjur . . .

EVA

Ja, och så ha' di supit hela natten . . . och slaji sönder allt som fans på restauration . . . och skrålat och skrikit inpå morgonqvisten . . . så att alla vakna'

. . . både fruar och fröknar . . . och ble' alldeles uppskrämda . . .

LOVISA.

Usch! så'na bestar! Di borde ha' sig riktigt . . .

EVA.

Ja, och så va' det en, som gaf sig till att springa efter mig . . . när jag va' ute lite' på morgonqvisten . . . och ja' ti' skrika allt hva' ja' orka . . . tills ja' slapp in i vår port . . .

LOVISA.

Jo, de' ä' så likt dem . . . precis som di gör der i stora sta'n också . . . det får man nog höra och veta af . . .

EVA.

Åhhå, om man sku' berätta allt hva' man får se och upplefva . . . så sku' di fröknarna bestämdt inte villa si' på många herrar heller . . . ännu mindre gifta sig med dem . . . men nu måste ja' skynda mig . . . ja' ska' ta' hem mat åt herrskapet . . . här får man ju ingenting koka hemma . . . di' ä' ju så'na brälådor . . . husena här . . . Adjö!

LOVISA.

Ja, de' ska' ja' me' göra . . . Adjö . . . Adjö . . . Eva . . . kom och helsa på mig . . . *(De gå).*

ANDRA SCENEN.

Fru Sportfelt. Fröken Nippenstedt.

FRU SPORTFELT.

Bästa fröken, ä' det inte rysligt? det där i natt, dendär skandalen!

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, det må ni säga, bästa fru grossörska . . . och i denhär fredliga staden sedan . . . der det brukar vara så lugnt . . . att ingen hund skäller annat än på befallning . . .

FRU SPORTFELT.

Det kommer allt af dender förskräckliga sporten . . . och sportmenniskorna . . . de tänka bara på sin kropp . . . ä' de' under då att de bråka och slåss?

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, de måste naturligtvis pröfva sina krafter . . . som de ideligen gå på och träna . . . som de säga . . . det är inte underligt att de bli träaktiga . . .

FRU SPORTFELT.

Men att låta det gå så långt att blod flyter . . . det är djuriskt . . . det är vämjeligt . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, när de engång komma i raseri . . . så bli' de blinda . . . se inte hvart de slå . . . alldeles som tjurar som bli förgrymmade vid åsynen af ett stycke rödt kläde . . .

FRU SPORTFELT.

Ja, och jag blygs särskildt för att det är för sådant folk som min dotter är så intresserad. Men jag hoppas att denna händelse skall bli henne en lexa . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Men bästa fru grossörska . . . har ni inte hört att er dotter just var anledningen till slagsmålet? . . .

FRU SPORTFELT.

Hvad säger ni?... min dotter anledningen...

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, så är det emellertid... de två ungherrarne som råkade i batalj... Splintberg och Rask... de voro afundsjuka på hvarandra för fröken Thoras skull ... båda förälskade i henne...

FRU SPORTFELT.

Är det möjligt?... Vet ni det riktigt säkert?...

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, jag har hört det från riktigt säkert håll... min tjenstejungfru hade hört det på restaurationen...

FRU SPORTFELT.

Verkligen?... nej, men att en så hygglig karl som Splintberg inlåter sig på slagsmål, det skulle jag aldrig trott honom om... jag hade verkligen bättre tankar om hans karaktär och vett...

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, det må ni säga... en jurist till på köpet...

FRU SPORTFELT.

Men dender Rask har jag alltid haft antipati för... då min dotter valde honom till sällskap på sina kanotfärder, så har jag alltid varit emot det ... men det hjelper ju inte hvad man än säger ... nuförtiden...

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, det har jag nog erfarit med min systerdotter Gerda... som älskar en sådander sportsman.

FRU SPORTFELT.

Gudi klagadt, ja . . . ungdomen lyder inte mera sina föräldrar och målsmän . . . jag har nog afrådt min dotter från dender rysliga sporten . . . jag är så rädd att det händer henne någonting ännu . . . och jag gladde mig redan åt att hon fått annat sällskap i häradshöfding Splintberg . . . men nu har han visat sig likadan . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Lyckligtvis fins det ändå en förmildrande omständighet till hans förmån . . .

FRU SPORTFELT.

Hvilken då, bästa fröken?

FR. NIPPENSTEDT.

Jo, att han var den anfallne . . .

FRU SPORTFELT.

Nå det gläder mig en smula . . . jag kunde inte tro . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Men det fins också en omständighet till hans nackdel . . . och det är den att han genom sitt utmanande sätt . . . genom några oqvädesord . . . gaf anledning till striden . . .

FRU SPORTFELT.

Åh, det är rysligt . . . oqvädesord . . . fy så fult . . . Nej, nu har jag rakt inga sympatier för honom mera . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Men ursäkta mig, bästa fru grossöska, jag måste gå att taga mitt förmiddagsbad . . .

FRU SPORTFELT.

Jag också . . . kanske det gör godt åt mina uppskakade nerver . . . hvar dag händer det någonting som angriper dem ånyo . . . de bli till slut riktigt som harposträngar . . . som dallra för en vindfläkt . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Låt oss då gå tillsammans . . . *(De aflägsna sig).*

TREDJE SCENEN.

Knifblad. Viking. Rask.

KNIFBLAD.

Jo, dethär är just skönt! . . . Nu ha hela stadens sqvallerkäringar riktigt skrikit ut oss som ena förhärdade slags- och fyllbultar . . . De ha' spridt ut att vi varit i full batalj allesammans . . . att vi supit ut allt som fans i staden af starka drycker . . . att vi slagit sönder rubb och stubb i restaurationen . . . bord, stolar och bänkar . . . att vi skrålat och skrikit på morgonqvisten och väckt fredligt folk ur deras sömn . . . och så ännu det gemenaste förtalet . . . att vi sprungit efter deras tjensteflickor här . . .

VIKING.

Nej, men det är ju nedrigt . . . att svärta ned hyggligt folk på det sättet . . .

RASK.

Oförskämdt! Man borde stoppa munnen på alla deder gemena käringarna . . .

KNIFBLAD.

Det fins intet medel att hindra gement qvinfolk från att prata och sqvallra . . . man kan hvarken ställa dem till svars eller smörja upp dem . . . och det fins ingenting så uselt som de inte skulle hitta på att utsprida, inga så vansinniga historier som de icke skulle sätta tro till . . . derpå se vi här ett slående bevis . . . man vågar ju knappt visa sig här på gatorna . . . de glo alla på en . . . både fruar och fröknar . . . och några skenheliga herrar, som inte voro med . . . kantänka . . . på supkalaset . . . f—de byxkäringar!

VIKING.

De borde ha' sig extra . . . de förb—de luntryggarna!

RASK.

Jag skall nog åtaga mig att smörja upp dem.

KNIFBLAD.

Ja, det skulle just ännu felas . . . Det är du Rask, som kommit hela dethär trasslet åstad . . . med din kitslighet . . . du borde egentligen få bära hundhufvudet . . .

RASK.

Kitslighet . . . jo jag tackar . . . då han utmanade mig och kallade mig ung glop . . . jag tänker alltid vara kitslig . . .

KNIFBLAD.

Gud bevare mig för så'nt berserkaraseri... Vi jurister skratta åt mycket värre glåpord... svälja dem lugnt... anse dem för bara munväder... som går in genom ena örat och ut genom det andra... Nog skulle vi eljes få slåss för alla de knep och konster vi göra oss skyldiga till...

VIKING.

Men Splintberg var ju också stridslysten... ja, han var den egentliga orsaken... eftersom han inte kunde hålla sin tunga i styr...

KNIFBLAD.

Åh, han är en ungtupp ännu... skall lära sig att ha' is i magen... eljes kommer han ingen hvart... Men hvar tusan kan han hålla hus nu?... Jag skulle gerna se hans sorglustiga nuna... och hans långa magra figur med armen i band... han ser väl värdig ut som en blifvande statsman...

VIKING.

Jag lemnade honom sofvande på sitt rum i badhotellet... hvilande efter nattens ansträngningar... jag tänker att han nu med soda och kognak söker väcka sina domnade lifsandar...

KNIFBLAD.

Om jag känner honom rätt, så håller han på med det allt ännu... Men se der komma några fruntimmer... vi få lof att smyga oss härifrån, liksom missdådare... *(De gå alla nedhukade).*

FJERDE SCENEN.

Thora och **Gerda** uppträda.

GERDA.

Kära Thora . . . du må säga hvad du vill . . . men du måste medge att det alltid är simpelt att slåss . . . och dricka natten igenom . . . till bittida på morgonen . . . Jag är riktigt olycklig öfver att Gorm var med . . . han har sjunkit flera procent i min aktning . . . och han lofvade mig ändå —

THORA.

Men det är manhaftigt, karlavulet i alla fall att inte vara rädd . . . om man också får litet stryk . . . Jag måste säga att häradshöfding Splintberg, som jag brukade skratta åt . . . att han stigit ofantligt i min aktning . . . sedan jag hört att han vågat en brottning med Rask . . . som visst inte är att lekas med . . . Och vet du hvarför han slogs? . . . Se det är just hufvudsaken . . . som gör mig så vek till sinnes . . .

GERDA.

Nå hvarför då?

THORA.

Jo, kära du, det har varit för min skull han slagits! . . . jag hörde det i morgse . . . för mig han utgjutit sitt blod . . . han hade blödt alldeles förfärligt . . . den stackars karlen . . .

GERDA *(rysande)*.

Uh, blod, det är förskräckligt . . . jag svimmar bara jag ser blod . . . sak samma för hvem och när och hvar det spilles . . .

THORA.

Men det var ingenting farligt, Gudskelof, sade doktorn . . . en tillfällighet som vållade det . . . en rispa som snart är läkt . . . o, hvad jag längtar att få se honom . . . han har betett sig riktigt *bussigt* . . .

GERDA.

Se en slagsbult . . . nej då . . . jag springer långa vägar för att slippa se en sådan . . . Men se der kommer han ju . . . med armen i band . . . jag går . . . så får ni ostördt talas vid. Adjö! *(Går).*

THORA.

Adjö! . . . *(För sig.)* Ack, så mitt hjerta bultar . . . jag måste gå litet åt sidan . . .

FEMTE SCENEN.

Splintberg utan att varseblifva Thora.

Jo, på det här sättet skulle man nu bli ett spektakel för hela staden . . . en slagsmålshjälte . . . som fått stryk till på köpet . . . och får gå med armen i band . . . kanske i flere veckor ännu . . . riktigt till skräck och varnagel för alla andra . . . de ha' redan hunnit skrika ut mig här som en riktig hamnbuse . . . tror jag . . . och hvad skall *hon* säga? . . .

(Thora framträder).

Se der är hon! . . . Ja, det felades ännu!

SJETTE SCENEN.

Thora. Splintberg.

SPLINTBERG.

Min fröken . . . hvilken tanke skall ni få om mig? . . . efter allt hvad ni hört . . . och då jag bär detta synliga bevis på . . .

THORA *(entusiastiskt)*.

. . . . att ni visat er såsom en modig karl . . . jag finner intet nedsättande deri . . . tvärtom . . . ni har stigit i min aktning . . . just för den orsakens skull . . .

SPLINTBERG.

Min fröken . . . huru är det möjligt? . . . fastän jag blifvit besegrad . . . öfvervunnen . . . slagen till marken . . . alldeles som en vanlig slagskämpe! . . . som prisboxas med en akrobat!

THORA.

Det kunde ni ju icke rå för . . . det berodde ju af en slump . . . men det är isynnerhet en omständighet i saken, som gör att jag hyser dess mera sympati för er . . .

SPLINTBERG.

Och den vore?

THORA.

Jo, att det är för mig ni slagits . . . att det är för mig ni utgjutit ert blod . . .

SPLINTBERG.

Och huru känner ni till den saken?

THORA.

Jag har reda på allt . . . jag vet hela förloppet . . . huru ni utmanade . . . huru ni brottades . . . det var en riktig tvekamp . . . efter alla regler . . .

SPLINTBERG.

Verkligen? Ja, allt detder är alldeles sannt . . . Och det var min kärlek till er, min fröken, som gjorde mig ursinnig . . .

THORA.

Det gör mig lycklig . . . *(blygt)* och om ni nu upprepar en fråga, som ni gjorde mig för några dagar sedan . . . så kan ni vara säker på ett annat svar . . .

SPLINTBERG.

Är det möjligt? . . . det är den högsta lycka jag vågat drömma om . . . ja, med förtjusning, min fröken, upprepar jag den frågan . . . kan ni, vill ni nu älska mig . . . en smula? . . .

THORA.

Ja, inte allenast en smula . . . men innerligt . . . hjertligt . . . trofast . . . men vänta . . . jag hör ändå inte till de svaga qvinnor, som öfverlemna sitt hjerta och sin hand utan alla förbehåll . . . jag gör det blott på vissa vilkor som jag snart skall närmare bestämma . . .

SPLINTBERG.

Jag går in på allt! . . . utan att ens fråga efter vilkoren! . . . Och ni . . . du . . . vill verkligen glömma dender otäcka Rask?

THORA.

Min vän . . . jag har aldrig tänkt på honom allvarligen . . . jag har endast velat pröfva dig . . .

SPLINTBERG.

Du har varit litet grym emot mig . . . men nu är allt glömdt . . . då du gör mig så lycklig . . . så gränslöst lycklig . . .

THORA.

Tack . . . min älskade . . . för de orden . . .

(De gå afsides).

SJUNDE SCENEN.

Gorm med velocipeden. **Gerda.**

GORM *(jemrar sig och linkar på sitt venstra ben, det högra är vrickadt).*

Fy tusan! dender förb—de velocipeden! Jag tog mig en liten morgonöfning . . . och f—n vet huru min fot trasslade in sig i den förb—de maskinen . . . så att den välte och min fot vrickades . . .

(De sätta sig på en bänk).

GERDA.

Ack, det är mig sjelf jag anklagar för hela olyckan . . . det var jag som i min ängslan att du skulle drunkna bad dig lemna vattensporten och idka sport bara till lands! . . . Och nu skulle detta inträffa . . . Det är mitt fel alltsammans . . .

GORM.

Du anklagar dig orättvist, bästa vän! . . . Olyckor kunna inträffa öfverallt, till vatten och lands . . .

utan att någon rår för det. . . ja, man kan snafva på sitt eget golf och bryta benet af sig. . . men det är deder förb—de maskinerna jag anklagar. . . bicycler och tricycler och hvad f—n de allt må heta, dessa utländska uppfinningar. . . De äro djefvulsredskap, uppfunna för våra synders skull. . . riktiga syndastraff. . . liksom menniskan inte kunde begagna de vanliga fortskaffningsredskapen och sina egna ben framförallt. . . som gifvits oss af Gud för vår fortkomst i verlden. . . utan att det behöfs några hjul och djefvulsfunder för att ersätta dem. . . och göra menniskan till en drake. . . än mindre att förmätet höja sig i luften i ballong och djerfvas att ila mot de oupphinneliga stjernorna. . . aj, aj, min fot. . .

GERDA.

Ja, det har du rätt i, min vän. . . Gud gifve att du måtte lemna alla deder syndiga verktygen. . . och sporten också. . . som röfvar så mycket af din bästa tid ifrån dig. . . så att du inte hinner taga examen och gifta dig. . . vi ha' redan varit förlofvade så länge att folk redan sysselsätter sig med frågan om det alls skall blifva något af, och med allt våld försöker skilja oss åt. . .

GORM.

Min vän, den elaka verlden söker alltid åtskilja två älskande och blandar sig ständigt i förhållanden, som inte det ringaste angår den. . . men du har likväl rätt. . . det kunde påskynda vår förening om jag för en tid lemnade sporten. . . inte för att jag ogillar kroppsöfningar. . . de äro nyttiga för kropp

och själ . . . men alla de utländska redskapen . . . de äro af ondo . . .

GERDA.

Måtte du alltid hålla fast vid denna riktiga åsigt . . . så skulle jag slippa mycken oro för din skull . . . en oro som förtär mig . . . bleker min kind . . . och gör mina ögon matta . . .

GORM.

Ja, min älskade, jag lofvar att inte oroa dig vidare med några extravaganser *(försöker stiga upp)* aj, min stackars fot!

GERDA.

Min vän, håll dig nu bara stilla. *(De sätta sig åter).*

ÅTTONDE SCENEN.

Splintberg och **Thora** uppträda.

THORA.

Åh, hvilket under! . . . En gång ser man er tillsammans!

GERDA.

Ja, se det underverket har min fästmans vrickade fot åstadkommit. Eljes skulle jag nog allt ännu fått lof att söka honom. Men nu har han lofvat lemna den rysliga sporten och jag lofvar i min tur lemna de otäcka romanerna, hvilkas författare ansträngа sig att skapa en klyfta mellan mensklighetens två hälfter, mannen och kvinnan . . . och inbilla sig att de föra verlden framåt med att visa

lastens och brottets vidrigheter . . . framställa undantagsfall såsom verklighetens sanna afbild . . . och dermed vilseleda unga oerfarna sinnen . . .

THORA.

Detder var en riktig föreläsning . . . men deri ligger sanning . . . det har aldrig kommit något godt af romanläsning . . . det är något som jag gudskelof aldrig befattat mig med . . . *(tager Splintberg vid handen)* här ser du i stället två, hvilka den välsignade sporten förenat, för att aldrig åtskiljas . . .

GERDA.

Jag kunde gissa det af hvad du för en stund sedan yttrade till mig . . . jag gratulerar dig af allt hjerta . . . *(till Splintberg)* gratulerar, herr häradshöfding . . .

SPLINTBERG.

Min fröken, det oförmodade i min lycka gör mig stum af glädje *(ser på Thora)* men likväl icke så stum att jag icke lyckönskar er, min fröken, och min vän Gorm . . .

GORM.

Hvad tusan säger du? . . . lyckönskar du mig till min vrickade fot? . . . Då kunde jag i min tur . . .

SPLINTBERG.

Nej, kära bror, men till den vunna återföreningen . . . på samma gång jag beklagar din otur i sig sjelf . . .

GORM.

Deri har du rätt och tack skall du hafva . . . Så ha' vi då stretat och bråkat . . . du tills du fått

armen i band och jag så att foten är ur led... Vi kunna godt förtjena vår belöning...

SPLINTBERG.

Det må du säga... ärligt förtjenat den... med kroppsarbete... pliktat med kroppen, som det heter på lagspråket... derför må jag också få hvila mig vid den älskades sida... Hvad säger du till det, Thora?... kom och sätt dig vid min sida!...

THORA *(skälmskt)*.

Ja, mycket gerna, min vän... men inga närgångenheter, min herre... det är första paragrafen i vår öfverenskommelse... jag har aldrig kunnat lida förlofvadt folk, som jemt och ständigt sitta omslingrade af hvarandras armar och smekas i allas åsyn...

GORM.

Min vän Splintberg, stackars karl, är just inte i stånd för närvarande att taga sig några friheter ... då han har ena armen i band... och till på köpet den högra...

THORA.

Men desto mera dumheter kunde han göra med den venstra... derför sätter jag mig vid hans högra sida... *(De sätta sig också på bänken).*

SPLINTBERG.

Blir jag inte grymt behandlad, fröken Gerda?...

GERDA.

Ja, det måste jag säga... jag skulle aldrig hafva hjerta dertill *(lutar sig mot Gorm).*

GORM *(till Splintberg).*

Ser du, jag väcker mera förtroende . . . men så är jag också för tillfället mera i behof af omvårdnad . . .

GERDA *(ömt).*

Ja, och den skall du få, såvidt jag förmår . . .

NIONDE SCENEN.

Knifblad, Viking, Rask uppträda från en annan sida.
De förra.

KNIFBLAD.

Det är bäst man inte låtsar om något, utan vågar sig fram bara . . . de kunna väl inte bita hufvudet af en heller . . . .

VIKING.

Nej, då . . . först borde de slå armar och ben af oss . . .

RASK.

Och det äro vi väl alltid karlar att förhindra . . .

KNIFBLAD.

(Varseblifver de öfriga). Ah, god morgon, mitt herrskap . . . Hvad ser jag? Två par fredligt tillsammans, hvilka förut lik kometer irrat fram på vidt skilda banor . . . huru skall jag förstå den metamorfosen?

SPLINTBERG.

Jo, ser du, bror, du ser lyckligt folk, som funnit hvarandra efter beklagansvärda förirringar på sportens område . . . Jag får presentera för dig min

fästmö, som du redan känner *(pekar på Thora)* hon har tagit mig för mitt visade välförhållande . . . du vet . . .

KNIFBLAD.

Ja, bevars! Jag får lyckönska herrskapet af allt mitt hjerta . . . *(Afsides.)* Jo, det är ett beqvämt sätt att komma sig till fästmö . . . att låta ge sig stryk . . . också ett slags sporttäflan, der priset är en vacker och rik flicka! *(Högt till Splintberg.)* Jag förmodar att du, Splintberg, framdeles kommer att lemna sporten åt sitt öde!

SPPINTBERG *(i det han stiger upp).*

Ja det kan du vara säker på . . . jag har funnit bättre sport . . . det skall tusan . . .

THORA *(som också stiger upp, i bestämd ton).*

Nej, det får han inte . . . han skall följa med mig hvart jag behagar . . . och när jag behagar . . .

KNIFBLAD.

(Afsides till Splintberg). Der hade du det! Kan vara rätt åt dig! *(Högt till Thora).* Det gör honom godt . . . låt honom bara få sig litet motion . . . fastän han sprattlar emot i början . . .

SPLINTBERG *(till Thora).*

Ja, min kära, naturligtvis, alldeles som du vill . . . *(afsides till Knifblad, i det han knyter näfven)* Jag skall nog ge' dig, din kanalje . . . låta dig känna af en sportmans näfvar . . .

VIKING *(framträdande).*

Låt oss också gratulera dig, Splintberg . . .

RASK *(likaledes)*.

Tillåt mig också . . . fastän vi varit ovänner . . .

SPLINTBERG.

Jag tackar er af allt hjerta, mina vänner! *(Till Rask)*. Åh, en bagatell!

RASK.

(Afsides). Ja, det tror jag nog f—n att det nu är en bagatell, sedan han väl fått en rik och vacker fästmö, för det jag smorde upp honom! Han borde tacka mig på sina bara knän *(högt till Splintberg)* ja, naturligtvis, kära bror . . . en ren bagatell . . .

KNIFBLAD.

Men hvad ser jag, broder Gorm? . . . du ser allt bra mycket stillare ut än förr! . . . Du sitter helt beskedligt på en bänk! . . . Ett riktigt underverk!

GORM.

Jo, ser du, här är en som afsvär sporten . . . åtminstone på velociped *(försöker stiga upp)* aj, aj, min fot . . . dethär har jag fått af dender fördömda maskinen *(pekar på velocipeden i närheten)* en alldeles förb—d vrickning! . . .

KNIFBLAD.

Gissade jag inte det? att det var någonting i olag på ditt eget maskineri . . . så har du då ändtligen tvungits att hålla dig stilla . . . för en tid . . . du som eljes sjelf varit en sådan ohejdbar velociped . . . nästan ett perpetuum mobile.

GORM.

Nej, jag svär att det blir för alltid . . . aj, aj, aj . . . min fot!

KNIFBLAD.

Skrik du bara! du får lära dig att åka i sakta fart, som vi andra åkare . . . vi komma också fram med våra kampar . . . fastän det icke går med elektricitetens hastighet, gubevars . . . såsom så mycket annat i vår tid! . . . Jag får riktigt lyckönska dig till litet saktare fart . . . Men isynnerhet är din fästmö att lyckönska . . . *(till Gerda).* Jag får gratulera fröken . . . att få hålla honom fast engång . . .

GERDA *(ömt).*

Åh, vi skola glömma detder . . . han får lida så rysligt . . . stackars karlen!

KNIFBLAD.

Nå, nå, jag skämtar . . . jag har nog sett honom orolig också . . . det säger jag i största förtroende . . .

GERDA *(med ett lyckligt leende).*

Är det möjligt? . . .

TIONDE SCENEN.

Fru Sportfelt. Fr. Nippenstedt. De förra.

FRU SPORTFELT.

Här äro ju alla de våra församlade . . . Det måste hafva händt något . . . Så der fredligt tillsammans har jag ännu aldrig sett dem här . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Kanske en ny olycka, Gud bevare mig . . .

FRU SPORTFELT.

Vi få väl genast höra . . . *(Närmar sig de andra). (Fröken Nippenstedt går fram och samtalar med Gerda och Gorm och slår ihop händerna flere gånger).*

THORA.

Ack, kära mamma . . . jag kan berätta dig en glad nyhet . . . Jag är förlofvad med häradshöfding Splintberg . . . med Axel! . . .

FRU SPORTFELT.

Jaså, då får jag väl lyckönska er . . . annat lär väl inte hjelpa . . . Nuförtiden bestämmer ungdomen om sig sjelf . . . och de gamla få bara se på . . .

THORA.

(Afsides.) Nå, mamma, är du inte riktigt glad? Jag trodde du önskade vår förening. *(Högt.) (Pekar på Splintberg.)* Här är min fästman! . . .

FRU SPORTFELT.

(Afsides.) Nu har han ju också blifvit en likadan akrobat och slagsbult som de öfriga . . . *(högt)* Välkommen, bästa häradshöfding, i familjen . . . men ni får allt bra svårt att styra min dotter . . . hon är en smula konstig och envis! Hon har sitt hufvud för sig i bra många saker . . .

SPLINTBERG *(beskedligt).*

Jag hoppas genom undergifvenhet vinna hennes kärlek och tillgifvenhet . . . *(Till Thora.)* Inte sannt, kära Thora, du kommer att vara snäll mot mig? . . .

THORA.

Ja, min kära vän, det kommer att bero på huru ditt framtida uppförande blir . . . Men . . . du behöfver inte vara rädd . . . Jag är inte så stygg som folk säger . . .

FRU SPORTFELT.

Gud bevare mig, Thora . . . rollerna äro ombytta nuförtiden mellan man och hustru . . . hvad skall det blifva af? . . . för hette det att hustrun skulle vara mannen undergifven . . .

THORA.

Kära mamma, detder är nu allt annorlunda . . . Jag kommer inte att tåla att man säger åt mig någonting sådant när jag skall vigas . . .

FRU SPORTFELT *(resigneradt)*.

Ja, gunås, du har alltid varit så der rebellisk! . . .

THORA.

Ja, mamma . . . och jag har ett riktigt kontrakt på fickan . . . som jag tänker visa åt Axel . . om huru han skall förhålla sig . . .

FRU SPORTFELT.

Det blir värre och värre . . . jag hoppas du håller detder för dig sjelf . . . det är ju riktigt rosenrasande . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, säg det, bästa fru grossörska . . . Jag är glad att, hvad min systerdotter Gerda och magister Gorm beträffar, så blir förhållandet alldeles omvändt!

KNIFBLAD.

Men ser ni inte, bästa fröken, huru han är fäst vid henne . . . han har riktigt blifvit en fästman . . . kan inte röra sig ur fläcken . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, det gör honom godt . . . det är ett rättvist straff!

GORM.

Jo, visst tusan kan jag röra mig *(gör min att stiga upp)* . . . aj, aj, min vrickade fot . . .

KNIFBLAD.

Der ser du nu huru fastkedjad du är.

FRU SPORTFELT.

Men nu, mitt herrskap, måste vi väl tänka på middagstimman . . . kanske vi till ära för dagen intaga en gemensam middag . . .

FR. NIPPENSTEDT.

Ja, det är ett godt projekt . . . låt oss gå!

ALLA.

Ja, låt oss gå!

GORM *(ynkligt)*.

Det är godt att säga . . . men huru skall jag slippa härifrån?

KNIFBLAD.

Jo, i rullstol . . . liksom alla farligt sjuka patienter!

GORM.

Fy tusan . . . så slutar jag min ärofulla sportbana! Som invalid! . . .

(En rullstol framhemtas och alla utom Knifblad, sätta sig i rörelse).

KNIFBLAD *(ensam).*

Jag är nu den enda *sanna* ungkarlen här . . . Viking och Rask hinna ännu genom ifrig sporttäflan vinna sig en fästmö . . . men jag börjar ta' mig f—n inte med sådant otyg! som sport och kroppsliga idrotter . . . som de nu alla gå på att bråka med . . . der man kan mista lif och lemmar eller få dem obrukbara . . . Jag gymnastiserar fortfarande med tungan . . . idkar tung- och läppsport . . . den förtjenar man bäst på . . . näst konsten att tussa folk på hvarandra . . . och narra dem att processa eller slåss . . . som just kan komma på ett ut . . . jag håller mig till den *juridiska sporten* . . . den lönar sig ändå bäst i dessa *dåliga tider,* bara man har goda *sportler.*

Rid å.

6000190458
Göteborgs universitetsbibliotek

JOHN JOHNSON
BOKBINDARE
GÖTEBORG